

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 259

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XI METAI

ANDRIUS NORIMAS

PORELĖ

Laikrodis rodė lygiai dvyliktą.

Buhalteris Skirsnys mikliai stumdė skaitytuvų kaulėlius. Kaitri saulė skverbėsi į kambarį pro uždangstytus langus. Įkaitęs oras dusliai atliepė kaulėlių kaukšėjimą. Atsegtais marškiniais ir išprakaitavęs buhalteris tikrai kentė. Tai rodė jo raudonas nuo šilumos veidas ir suraukta kakta.

Į kambarį įėjo Baltrušis.

— Na, šiek tiek atsigavau... Dabar eik tu.

Baltrušis — Skirsnio padėjėjas — rimtas, senyvas vyras, sunkia eisena priėjo prie buhalterio stalo. Skirsnys pakilo ir paėmęs pokelį popirosų nuo stalo, įsikišo kelnų kišenėn.

— Eisiu parūkyti... Po velnių toks darbas!

— Tiesa, kaitra nežmoniška... Bet palauk!

Baltrušis ėmė kalbėti tyliau. Jo balse jautėsi pasipiktinimas ir apmaudas.

— Ten, koridoriuj, ir vėl toji porelė...

— Kokia? — paklausė Skirsnys ir tuoj atsiminęs, pats davė atsakymą: — Ak, Balkus ir Matenienė? Na, tai kas? Ar aš jiems trukdysiu?

— Trukdyti ta netrukdysi... o gal? Bet bendrai, man tai jų šnabzdėjimai koridoriuj nepatinka...

Skirsnys patraukė pečiaus.

— Kas kam darbo!

Baltrušis suspaudė lūpas.

— Kaip tai — kas darbo? Atsimink, kad ji yra ištėkėjusi moteris! Dviejų vaikų motina! Vyrą turi! O myluojasi su svetimais!..

Skirsnys šyptelėjo ir užsirūkęs popirosą, abejingai metė:

— Argi tai naujiena dabar?

— Tas ir yra, kad ne naujiena! Perdaug įleido šaknis tas moderniškasis flirtas...

Skirsnys jau buvo už durų ir vėsaus koridoriaus priimtas, godžiai traukė įkaitusiais plaučiais orą. Pastebėjo, kad prie lango prisiglaudusi porelė tuoj pat atsiskyrė, tačiau nudavė nekreipias dėmesio ir lėtais žingsniais ėmė matuoti išilgai nedidelį koridorių. Balkus ir Matenienė tęsė toliau savo pokalbį, nė kiek nesivaržydami Skirsnio, kuris buvo žinomas, kaip labai išsi- blaškęs ir užsidaręs žmogus.

— Stepeli, tai tu būk geras ir nedaryk to — aš tave prašau... — ponios Matenienės maža noselė palietė Balkaus skruostą. Kaip magneto paveiktos, Balkaus rankos pakilo ir audringai apkabino gražią poniją. Tuo tarpu matuojąs koridorių Skirsnys aname gale darė sukini aplink ir jo akys nenoroms turėjo pamatyti ekstazėje tirpstančią porą. Jų aistringą bučinį nutraukė ties pat jų ausimis pasigirdęs pašiepiantis Skirsnio balsas:

— Būkite atsargūs, mielieji, nemanykite, kad jeigu jūs nematote, tai jūsų taip pat niekas nemato. Strutis irgi paslėpęs galvą, mano, kad jis visas pasislėpęs.

— O koks tamstos reikalas? — įžūliai atšovė Balkus. — Nenori, tai nežiūrėk.

Matenienė tylėjo nuleidusi galvą.

Skirsnys apžvelgė nuo kojų iki galvos dabitą Balkų ir, metęs ponias paniekos žvilgsnį, nė žodžio netaręs, atidarė savo darbo kambario duris.

Durims užsidarius, ponias Matenienė priekaištingai tarė:

MINDAUGAS,

Lietuvos valstybės kūrėjas

V. A. Kašubos skulptūra

(Iš Dr. Sruogienės leidžiamos Lietuvos istorijos)

— Matai, Stepeli, ar negali pakentėti... Vėl nemalonumas... Eikime jau. Ar ateisi šiandien?

Balkus, apsidairęs, kad nieko koridoriuje nėra, vėl stvėrė glėbin Matenienę.

Tuo tarpu Skirsnys, įėjęs į kambarį, atsisėdo prie stalo. Baltrušis, sekęs jo įėjimą akimis, laukė ką pasakys buhalteris.

— Tavo teisybė, Baltruši, — tarė Skirsnys. — Nieko nėra biauresnio matyti ištėkėjusią moterį myluojantis su koku fran- tu.

— Aha! Jau įsitikinai. Dabar ar supran- ti kokiais keliais eina mūsų moterys, jau- nuomenė, tautos žiedas! Nieko nesakyčiau, jei abu būtų nevedę. Bet tokiai begėdei, kuri su vienu vyru užperėjo du vaikus, pas- kui kaip... — čia Baltrušis užspringo pasipiktinimu, — paskui myluojasi su kitu, aš nežinau ką padaryčiau! Kokia ji moti- na?! Kokią teisę ji turi vadintis motina, mama? Kaip ji išauklės savo vaikus, pati būdama neištikima?

Skirsnys įterpė netikėtai:

— O iš kur tu žinai, kad ji jau neištiki- ma?

Baltrušis valandėlę liko stovėti, įsmei- gęs akis į buhalterį.

— Ogi, ogi... Dedu galvą, kad galiu tai įrodyti. Aš šiek tiek daugiau žinau apie juos...

Skirsnys vėl patraukė pečius.

— Iš kur pas tave tiek energijos imasi sielotis dėl kitų?

— Argi dėl kitų? Dėl savęs! Dėl savo tautos! Juk jei tokie Balkai ir Matenienės nebus pasmerkti, tai jaunimas manys, kad taip ir reikia. Galvos, kad moteris tik tam ištėka, kad turėtų teisę daužytis su visais vyrais, palikusi šeimą ir vaikus.

Skirsnys padėjo nurūkytą popirosą.

— Palauk. Bet iš kur tu žinai, kad jie jau nusidėjo?

— Iš kur? Nagi, man nė nereikia to ži- noti, nes jie jau nusidėjo! Žiūrėk, pasa- kyk man, ką matei, išėjęs į koridorių?

Skirsnys šyptelėjo.

— Netikėtai užklupau juos apsikabinus bučiuojantis...

— Aha! Argi to tau maža? — triumfavo Baltrušis.

Skirsnys šaltai šypsojosi.

— Maža. Juk iš nuobodumo, štai, mudu sekame tą nelemtą porelę ir dėl jos čia ginčijamės, tai ką darys tokia ponias Ma- tenienė, kai jai liūdna ir nuobodu?..

— O kodėl jai nuobodu?

— Taip, ir aš noriu paklausti — kodėl?

— Priežasčių gali būti labai daug ir įvai- rių. Reikia pirmiau iširti koks žmogus, koks jo gyvenimas, o tik po to jį smerkti. Nemesk į kitą akmenį, jei pats esi nusidė- jęs, — taip sako patarlė.

Skirsnys numojo ranka ir ėmė vėl stum- dyti skaitytuvų kaulėlius.

Baltrušis nutilo, bet jo šnypštimas rodė, kad jis vis dar negali nurimti ir piktinas.

Tarnybos laikas baigėsi. Buhalteris pa- kilo ir pasiėmęs portfeli, norėjo eiti pro duris, bet Baltrušis jį sulaukė.

— Skirsny, norėčiau su tavim pasikalbė- ti šiandien...

— O kas gi?

— Tiesiog noriu tau kai ką parodyti... Skirsniui buvo įdomus Baltrušio paslap- tingumas.

— Na, tai kada ir kur?

— Noriu, kad ateitum šiandien į Konra- do kavinę apie 7 valandą vakaro.

— Gerai, ateisiu, nors niekad ten neinu.

— Tik neužmiršk, — palydėjo jį Baltru- šis ir, Skirsniui išėjus, patenkintas patry- nė rankas.

* * *

Lygiai septinta.

Konrado kavinė pilnutėlė žmonių. Or- kestras groja madingiausią tango. Ore gir- dėti bokalų skambėjimas. Pro popirosų ir cigarečių dūmus vos galima atskirti kita- me salės gale sėdinčius.

Skirsnys atsistojo tarpdury, nežinoda- mas, ar jam eiti toliau, ar grįžti atgal. Bet tuo pat momentu prie jo atsirado Balt- rušis.

— Prašom čia, ponas Skirsny. — Baltru- šio balsas buvo prislopintas.

Skirsnys tylėdamas atsisėdo į nurodytą vietą.

— O dabar žiūrėk čia... — pašnibzdėjo Baltrušis.

Skirsnys pamatė poną Balkų ir poniją Matenienę, sėdinčius minkštame fotely, (Tąsa 2-me psl.)

PORELĖ

(Aškelta iš 1-mo psl.)

prisiglaudusius vienas prie antro. Jų akys galėjo įskaityti aistros pasiilgimą.

— Čia, kampelyje, juos mažai kas mato, ir niekas nekreipia dėmesio... — tarė Baltrušis.

— Kokiems galams tu mane čia užkvieci? — paklausė pyktelėjęs Skirsnys.

— Aš noriu tave įtikinti kokių esama moterų...

Skirsnys giliai pažvelgė į Baltrušį.

— Kodėl nori būtinai mane tuo įtikinti? Gal jau aš tai seniai žinau...

— Nieko, nieko... Ne pro šalį dar kartą įsitikinti, pasitikrinti ir... na, bet pakentėk dar bent penkioliką minučių, pasikui mane palydėsi nedidelį galą per miestą... Šį vakarą paaukok man. Tavo žmona truputį pakentės.

Skirsnys pervedė akis į aplink sėdinčius. Daugumas svečių buvo žinomi menininkai, rašytojai ir žurnalistai. Jų tarpe matėsi keli daktarai, mokslininkai ir aukštesni valdininkai.

Išgėrę po puoduką kavos, pamatė, kad Balkus su Mateniene pakilo.

Baltrušis įsidėjo į kišenę pokelį popirosų, kuriuos vis vieną po kito rūkė, ir tarė Skirsniumi:

— Na, laikas jau į namus.

Abu pakilo ir išėjo pro duris į gatvę. Laisvės alėja siuvo daug žmonių.

Prie kavinės durų Baltrušis sustojo. Priėjo prie vitrinės, kurioje buvo išstatyti tortai ir pyragaičiai — Konrado kavinės ir kepyklos gaminiai.

— Et, užmiršau nusipirkti... Būčiau namo parnešęs... Gal dar grįžti...

— Prašau, aš palauksiu, — pasiūlė Skirsnys.

— Na, tiek to! Kitą kartą... Negaišinsiu tau laiko. Eime! — keistai staiga ėmė skubėti Baltrušis.

Abu nuėjo gatve tylėdami. Baltrušis parodė priekin:

— Ar nematai, kas ten eina?

Skirsnys pamatė gerai pažįstamas Balkaus ir Matenienės figūras. Ėjo susikabinę.

— Tai dabar kaip nori, — tarė Baltrušis, — žinau, kad negarbingas tai darbas, bet noriu tave įtikinti, Skirsneli: sekime kur juodu eis. Dabar vakaras. Kur gi juodu dings? Ji turėtų eiti namo, pas vaikus ir vyrą... O šis kavalieraitis juk neturi darbo...

Skirsnys norėjo kažką pasakyti, bet Baltrušis paėmė jį už rankos.

— Va, matai — suka į kitą gatvę...

Priešais juos apytuštė gatvė ėjo porėlė, maždaug trisdešimties metrų atstume.

Netrukus porėlė sustojo. Tuo pat metu sustojo ir Baltrušis ir nusuko į porėlę nugarą.

— Dabar žiūrėk kas darysis, — sušnibždėjo, pusiau pasukęs galvą.

Skirsnys pažiūrėjo ton pusėn, kur prieš minutę buvo porėlė.

— Ten nieko nėra, — tarė.

— Aha! — Baltrušis atsisuko taip pat į tą pusę. — Eime!

Prieš priėmė namų, kur buvo sustojęs Balkus su Mateniene.

— Įsidėmėk adresą. Numeris 16. Gatvė žinai. Viskas. Dabar jau nebetrukdysiu.

Ir nespėjo Skirsnys išsižioti, kaip Baltrušis, paspaudęs automatiškai paduotą ranką, apsisuko ir nuėjo.

Susimąstęs, ir tarytum ne savas, grįžo Skirsnys namo. Jį pasitiko žmonos motina ir 4 metų sūnelis. Buvo vakarienių laikas. Žmonos nebuvo namie. Valgydamas vakarienių, tylėdamas svarstė šios dienos Baltrušio žygį. Tik apie 10 valandą, grįžus žmonai iš siuvėjos, Skirsnys atgavo pusiausvyrą ir visai pamiršo savo šios dienos nuotykius, juo labiau, kad žmona nesiteiravo, kur jis buvo išėjęs.

* * *

— Na, kaip patiko vakarykštė ekskursija? — paklausė kitą rytą Baltrušis buhal-

terį.

Skirsnys patraukė pečius.

— Nesuprantu, kam tai visa buvo?

— Tuoj suprasi, — gudriai šyptelėjo Baltrušis. — Aš tuoj tau kai ką atnešiu.

Baltrušis išėjo ir netrukus grįžo su kažkokia byla.

— Štai!

Skirsnys perskaitė:

— "Tarnautojų adresai". Na, tai...

— Taigi, štai čia parašyta: Balkus Stepas. Gyvena Daukanto g-vėj, nr. 16, butas šeštas.

Skirsnys suraukė antakius.

— Vadinas... Matenienė buvo pas...

— Taip, pas poną Balkų svečiuose, — užbaigė Baltrušis. — Ponia, turinti šeimą, du vaikus ir vyrą, vaikšto pas nevedusį vyriškį, turintį atskirą kambarį su atskiru įėjimu.

Skirsnys patrynė kaktą. Paskui vėl truktelėjo pečius.

— Nieko ypatingo, jeigu juodu užėjo valandėlei. Argi šiais laikais moteris negali aplankyti vyriškį jo bute? Juk ji turi tokias pat teises, kaip ir vyras.

Baltrušis išsižiojo.

— Tamošiau, tu neviernas! Nejau tu netiki, kad Matenienė yra Balkaus meilužė? Pagaliau tau reikia atverti akis!

Skirsnys abejingai atsiliepė:

— Tai dar neįrodyta.

Baltrušis paniekinamai pakraipė galvą ir nervingai grojo pirštais ant stalo.

— Na, gerai! Kas rytoj? Sekmadienis? Tai aš noriu tau įrodyti kai ką! Pirmadienį tu visai pasikeisi. Aš noriu tau parodyti šių dienų moteris tikroje šviesoje, netikėli tu! O dabar daugiau nežodžio tau nesaikysiu, nes savo buka galva tu mane nervuoji!

Įsiutęs Baltrušis griebė skaitytuvus ir garsiai jais kaukšėdamas, įsirausė į balansus. Ir iš tiesų, tą dieną Skirsnys iš jo neišgirdo nė žodžio.

* * *

Sekmadienio rytas buvo saulėtas, puikus. Tingiai vartydamasis lovoje, Skirsnys žvelgė į žmonos pasiruošimus.

— Tu, Juozai, ilgai nemiėgok. Bent į bažnyčią nueik, o aš tuoj po pamaldų bėgu į pliažą — toks gražus oras — reikia bent kiek daugiau nudegti.

Susidėjusi į didelį rankinuką geltoną vilnonį maudymosi kostiumą, su skriejančiu plaukėto siluetu ant krūtinės, skubiai išėjo, metusi motinai paskutinį nurodymą:

— Mama, jei Vytukas nevalgys sriubos, išvirk jam monų košelės!..

Butė pasidarė tylu ir ramu. Berniukas dar miegojo. Po vakarykščio išgėrimo su kaimynais, Skirsnys dar jautėsi neišmiegojęs, todėl apsisuko ant kito šono ir netrukus užmigo.

Prabudo apie pietus. Vaikas buvo pavalgdyntas ir žaidė lauke. Uošvė ragino keltis, nes jau buvo trečia valanda.

Nusiprausęs, Skirsnys suvalgė ataušusią sriubą ir pabaksnojo šakute jautienos šmoltą iš tos pačios sriubos.

— Tai ką? Matyt, vakar per daug išgėrei? — pabarė uošvė. — Nė valgyt nebepori...

Barškindama lėkštemis tvarkė stalą.

— Ar Anelė dar negrįžo iš bažnyčios?

— Dar ne... Ji, matyt, saulėj kepinasi.

— Ką čia dabar veikti? — svarstė garsiai Skirsnys. — Iš tikrųjų — ateina sekmadienis ir neturi, žmogus, kur dingti... Turbūt ir aš eisiu pagulėt saulėj.

Skirsnys išėmė iš spintos pernykščias, ištampytas maudymosi kelnaites, pavartė ir įdėjo į portfelį. Netrukus visos kitos smulkmenos — antklodė, tamsių stiklų akiniai, kremas ir knyga — buvo surinktos ir Skirsnys žengė prie durų.

Tačiau jos pačios prieš jį atsidarė, ir į kambarį įėjo žmona. Nuvargusiu žvilgsniu permetė vyrą.

— Kur gi tu?

— Į pliažą.

— Tik dabar? Saulė jau visai žemai! Bet kaip sau nori... Ach, kaip aš pavargau! Anelė krito į sofą ir susimąstė.

Skirsnys apžvelgė jos parudusį, įkaitusį veidą, ir truktelėjęs pečius, išėjo.

* * *

Po poros valandų Skirsnys grįžo iš maudyklos. Vakarienių laikas.

— Anelė jau pavalgė ir išėjo pas siuvėją, — atraportavo paduodama valgyti uošvė.

— Juk šiandien yra sekmadienis, — tarė Skirsnys. — Amžinai tos siuvėjos... — O kur Vytukas?

— Žaidžia lauke.

Tarytum atsiliepdamas į tėvo pasiteiravimą, įbėgo į kambarį verkdamas sūnelis. Jo dešinė akis buvo patinusi ir pamėlynavusi.

— Kas gi čia dabar?! — sušuko uošvė. — Nejau vėl susimušė?

— Bobute! Julgis davė man su akmeniu. Ū-ū-ū!!

Vaikas pribėgo prie uošvės, rodydamas savo sumuštą akį.

— Ach, tas Jurgis! Tai pašėlęs vaikas! Nekas negali jį sutramdyti! — aimanavo uošvė.

— Koks Jurgis? — paklausė Skirsnys.

— Nagi, tų Matenių vaikas.

— Kokių Matenių?

— Tie, kur gyvena antroji gatvės pusėje...

Skirsnys nustebo, sužinojęs, jog toji pati moteris, dėl kurios jis ginčijosi su Baltrušiu, gyvena čia pat, jo kaimynystėje... Jis prisiminė Baltrušio žodžius Matenienės adresu: "Kokią teisę ji turi vadintis motina?" Ir jo galvoje šyptelėjo mintis: patikrinti, ar ponija Matenienė yra namuose, ar prižiūri vaikus.

Pakilo ir, užsimetęs švarką, išėjo.

Kitoje gatvės pusėje žaidė keli vaikai. Skirsnys priėjo prie jų ir paklausė, kur gyvena ponas Matenis. Vaikai jam parodė. Pakilo laiptais į antrą aukštą. Ant durų skoninga vizitinė kortelė:

"Matenis Jonas, dipl. inžinierius".

Pasibeldė. Duris atidarė moteris, matyt, tarnaitė.

— Ar ponai Mateniai yra namie?

— Yra, ponas Matenis.

Paprašytas į kambarį, Skirsnys pasijuto esąs dideliame, ištaigingame bute. Netrukus įėjo, baltą darbo chalata užsimetęs, akiniuotas ponas, laikydamas rankoje linuotę, matyt, tik ką nuo braižymo darbo atitrauktas. Jaunas, gal kokių 35 metų amžiaus vyras, atrodė senesnis dėl juodų akinių ir išblyškusio veido. Skirsnys tuoj atgamino atminty ponios Matenienės nudegusį, bronzinį veiduką, su dažytais blakstienomis ir raudonomis lūpomis.

— Ką tamsta norėjai? — paklausė ponas Matenis.

— Labai atsiprašau, kad sutrukdžiau tamstos darbą, bet matyti tamstą mane privertė mūsų vaikai, — šyptelėjo Skirsnys.

— O kas? — taip pat šyptelėjo Matenis.

— Susimušė... Jūsų Jurgelis mano Vytukui akį pamušė...

Matenis susiraukė ir su pagieža mostelėjo ranka.

— Jane! — riktelėjo tarnaitė.

Įėjo Janė.

— Kur ponija?

— O ką aš galiu žinot? Kaip išėjo iš ryto, tai iki dabar nėra.

— Tai kodėl tu vaikų nepržiūri?

— Ar aš galiu visur suspėti — ir pietus išvirk, ir kambarius tvarkyk! Vaikus galėtų pati ponija pridaboti. Juk ateinant man pas jus dirbti, taip ir buvo sutarta...

Ir nesulaukusi atsakymo į savo griežtą protestą, Janė trenkė duris ir dingo virtuvėje.

Matenis nuleido galvą, Skirsniumi tyliai klausant jo pokalbio su tarnaitė.

— Man labai gaila, kad taip įvyko, ponas...

SAPNAS

(Tęsinys)

Bet, kas liečia sapną, jis niekuomet nejuokaudavo. Jis elgėsi taip rimtai, lyg tai būtų kas nors švento.

“Nėra jokios kitos mergaitės kaip ji. Negalėtų būti. Jokia kita mergaitė negalėtų turėti tokio balso. Jo skambėjimas yra tikslus ir tokia aiški prasmė tuose, tartum muzikos, garsuose”.

“Vistiek”, tariau aš, “tavimi dėtas aš pasistengčiau surasti tokią kaip ji grįžęs į namus. Tada tu būtume tvarkoj. Viskas praeitų. Sapnas tikriausiai niekada nebesugrįžtų”.

Harris nuėjo man nieko neatsakęs. Jo veido išraiška man sakė, jog, jo įsitikinimu, aš to negalėjau suprasti.

Rugpiūčio pabaigoj, keletą dienų po to, kada jis turėjo sapnuoti savo mėnesinį sapną, vieną ankstyvą rytą aš nuėjau į Harrio stovyklą. Labai tylus jis sėdėjo gilioj drobinėj kėdėj po pušimi.

Kada mane pamatė, jis pašoko ir bėgo manęs sutikti.

“Aš vėl sapnavau tą sapną aną naktį”, tarė jis susijaudinęs. Jo rankos drebėjo dar labiau negu tada, kai jis dažė baidarę laivų pasiūrėje. “Tas pats sapnas vėl pasikartojo aną naktį”.

“Blogai”, pasakiau aš. “Kas dabar tau būtų geriausia, tai bandyti kiekvieną psichiatrą šiame krašte tol, kol jie tavę išgydys. Tikriausiai juk yra kas nors, kas galėtų tau padėti”.

“Ne”, kalbėjo jis, “aš nebenoriu jo sustabdyti dabar. Aš noriu, kad jis ir ateity kartotųsi, nes netrukus tai virs tikrove. Aš surasiu tą mergaitę. Paskutinę naktį savo sapne aš mačiau iškabą šalia tilto, prikalta prie medžio. Ji ten kabojo pirmą kartą. Kažkas neseniai ją pakabino. Tai buvo nauja iškaba, šviežiai išdažyta ir išrašyta. Ant jos buvo didelė strėlė, tokia kaip ant vieškelio krypties rodyklių, o viršum jos buvo parašyta: PRARASTASIS EŽERAS — 20 MYLIŲ”.

“O ką gi tai reiškia?”

“Tai reiškia, žinoma, jog aš surasiu mergaitę, gyvenančią prie Prarastojo ežero. Tai yra jos gyvenamoji vieta”.

“Iš kur tu žinai, kad ji ten gyvena?” Aš negalėjau nuspręsti, ar jis pagaliau juokėsi iš sapno, ar rimtai juo tikėjo.

“Dėl to, kad iškaba sakė, jog ežeras yra už dvidešimt mylių nuo tilto. Gi Prarastasis ežeras yra dvidešimt mylių nuo Rangeley, ar ne? Na, o tai reiškia, kad tiltas taipogi yra netoli Rangeley. Aš vyktu tenai jos ieškoti. Gal būt, aš jos nerasiu pačią pirmąją dieną, bet negrįšiu tol, kol nesurasiu. Ji gyvena kurioje nors stovykloje prie Prarastojo ežero. Aš tai žinau. Aš esu per daug tikras tuo, kad klyščiau”.

Aš negalėjau suprasti, kaip jis galėjo tikėti, kad mergaitė buvo ten, arba, geriausiaiu atveju, tokia, kuri būtų pakankamai panaši, galinti jį įtikinti, jog buvo ta pati.

“Yra, gal būt, ir daugiau ežerų tuo pačiu vardu”, tariau aš. “Tas, kurio tu ieškai, gali būti kitame kontinento krašte”.

Jis visiškai mane ignoravo.

“Aš nesu visai tikras, kur tas tiltas yra, bet tai nėra taip svarbu, nes aš galiu pradėti nuo Rangeley, arba nuo bet kurios kitos vietos ir ieškoti ežero kryptimi. Tu supranti, kaip tai gali būti daroma, arne? Svarbiausias dalykas prieiti prie ežero. Tada aš pradėsiu eit aplink jį ir kiekvienoje stovykloje klausinėti apie tą mergaitę. Gali užtrukti kokia savaitė apeiti aplink ežerą, nes pakrantėje nėra kelio, bet manęs visai nestebintų, jeigu aš ją rasčiau pačioje pirmoje stovykloje, kurioje sustočiau”.

Nežiūrint to, kad aš valdžiausi, buvau beveik tiek pat susijaudinęs kaip ir Harris. Jo aiškinimas apie iškabą ant medžio ir sapno interpretavimas būtų mane įtiki-

KAIP SENĄ DON KICHOTĄ...

O kas užmigdė riterį,
kurs mūsų dalią gintų —
kursai kardu tik švysteri,
ir pikto brolis krinta?

Kad tie, kur kenčia, blaškosi,
jo, niekur neieškotų, —
užmigdė amžiai raštuose
kaip seną Don Kichotą...

nes, kad mergaitė tikrai egzistavo, jei mano sveikas protas nebūtų kalbėjęs apie tą negalimumą. Tačiau aš norėjau eiti drauge su juo dėl paties nuotykių.

“Kada tu pradedi, Harri?” paklausiau aš. “Aš norėčiau vyksti su tavim”.

“Aš pradėsiu rytoj rytą”, atsakė jis, “bet negaliu tavęs su savim paimti. Gaila. Bet matai, kai tik ją surasiu, aš vesiu ją. Tai yra tai, ko aš laukiau visus tuos septynerius metus”.

“Dėl gerojo Dievo, Harri”, tariau aš, “tu juk nenori tuo pasakyti, jog tikiesi surasiąs mergaitę visiškai pakankamai panašią, kaip toji sapne, kad tave priverstų tikėti, jog ji yra ta pati, ar tu taip galvoji?”

Jis ištraukė du žiedus iš kišenės ir laikė juos atkišęs savo rankoj, kad aš matyčiau. Vienas jų buvo su deimantu, o antrasis paprastas vestuvinis.

“Aš juos turėjau daugiau kaip du metai”, kalbėjo jis. “Aš neturėjau drąsos tau jų parodyti pirmiau, nes žinojau, kad tu iš manęs pasijuoksi, bet po to, kai aš ją radau, nebeturiu nieko prieš parodymą tau”.

“Bet tu juk jos dar nesuradai, Harri. Jos gali dar nebūti ten prie Prarastojo ežero, ir po viso to”.

Harris keletą minučių nieko nesakė. Jis žiūrėjo į mane stebėdamasis, kad kas nors dar galėtų abejoti tuo, jog jo išsapnuota mergaitė nėra gyva šiuo momentu.

“Jei tu netiki tuo, ką aš tau sakau”, tarė jis, “kodėl tu nekerti lažybų, kad aš jos nerasiu?”

Jei dar ir buvo likę kokių abejonių mano mintyse, jos iš lėto mane apleido. Net ir aš šitą akimirką galvojau matęs ją stovinčią ten miške ir laukiančią Harrio atenant.

“Nori lažintis?” spyrėsi jis.

“Ne”, aš atsisakiau, “geriau jau ne”.

Vertė Alg. T. A.

PORELĖ

(Atkelta iš 2-ro psl.)

— Skirsnys! — prisistatė svečias, paduodamas inžinieriui ranką. — Na, ką padarysi... Tik aš norėčiau, kad jau mūsų vaikai daugiau nebesimuštų... Mes, rodos, su tamstos ponija vienoje įstaigoje dirbam, tai nenorėčiau pyktis...

— Ak, taip? Vienoje įstaigoje?

— Taigi, aš, mat, ten esu buhalteris...

— Labai malonu... Tai ką gi, prašome sėstis.

Skirsnys bandė atsikalbinėti, bet Matėnis prisispyręs prašė pasėdėti. Po kiek laiko abu susėdė jau traukė po stiklėlių ir nuoširdžiai kalbėjosi šeimos reikalais, apie darbą, profesijas ir t.t. Skirsnys nė nepajuto, kaip prabėgo valanda ir grįžo į savo butą, išmušus septynioms. Vaikas buvo nurimęs ir žaidė kambary. Paklauses kur žmona, jis gavo uošvės atsakymą, jog ji buvo grįžusi ir vėl išėjo — į kiną.

Pavartęs laikraštį, Skirsnys sulaukė vaiko guldymo laiko, ir tada pasijuto vienišas, bet čia vėl parėjo žmona ir ėmė pasakoti kokį filmą ji mačiusi. Vėl jam buvo gera savo namuose, ir jis užmiršo apie visus kitus reikalus ir rūpesčius. O netrukus atėjo ir poilsio laikas.

Taip praėjo buhalterio Skirsnio sekmdienis.

Pirmadienį Baltrušis atėjo į tarnybą visa valanda vėliau, kas buvo ypatinga, nes jis kaip laikrodis tiksliai atėidavo tris minutes prieš aštuonias.

— Na, kas gi tau atsitiko, kad taip vėlai? — paklausė Skirsnys.

— Vis tai dėl tavęs, užsispyrėli... — sumurmėjo Baltrušis, krapštydamasis portfelėje.

— Kaip tai? — nustebo Skirsnys.

— Nagi, atnešiau tau įrodymą, tu, netikėli!

Laikydamas rankas už nugaros, Baltrušis priėjo prie Skirsnio stalo ir pradėjo pasakoti sunkiai slėpdamas savo pasitenkinimą:

— Aš turiu tokį aparatėlį, kuris puikiai daro momentines nuotraukas. Pavėlavau šiandien dėl to, kad turėjau būtinai išaiškinti negatyvą... Štai, aš, pasiėmęs savo aparatėlį, vakar slankiojau Karmelitų pliaže, sukinėdamasis tose vietose, kur slapstosi isimylėjusios porėlės... Viena iš tokių porelių ypatybių yra toji, kad jie pasirenka nuošalesnes vietas, kur nors prie krūmuko, užuovėjoj, kur galėtų netrukdomai ir nusirengti... ir apsikabinti ir... Na, tai štai čia aš ir pagavau mūsų garsiąją porelę, dėl kurios mudu užvakar taip ginčijomės.

Baltrušis staiga pakišo Skirsniumi dar drėgną nuotrauką.

Susidomėjęs ir šypsodamasis pasilenkė Skirsnys ties nuotrauka, ją tyrinėdamas.

Pirmajame foto nuotraukos plane ant smėlio, prie krūmo gulėjo Balkus, apkabinęs savo Dulcinėją — poniją Mateniene. Abu buvo jokio apsirengimo nevaržomi... Tačiau už sekančio krūmelio, ant kurio vienos šakos kabojo maudymosi kostiumas su skriejančiu ties krūtinės iškarpa plaukėju, Skirsnys pamatė gulintį be kostiumo moters biustą. Ties juo kažkoks vyras, palinkęs ir šypsodamasis rengėsi apkabinti bučiuoti gulinčią sireną.

Bematant Skirsnio veide šypsena dingo. Rankos ėmė virpėti...

— Tai matai? — triumfavo Baltrušis. — Argi tai ne įrodymas, kad gražioji ponitė naudojasi visais gamtos malonumais savo šeimos nuostoliui. O tokius vyrus, kaip Balkus, reikia pamokyti! Tai šeimų ardytojai, donžuanai, verti pakorimo, nes jie tvirkina visą tautą, veda ją į išsigimimą... Kiekvienas padorus vyras turėtų savo draugui visada pasakyti, jei draugo žmoną pastebi flirtuojant su kitu... Tai nėra žemas dalykas, nėra tai tuščias ir bereikalingas pletkavimas, bet teisybę reikia visada pasakyti... Motėris silpna, ją reikia mokėti valdyti ir tvarkyti.

Skirsnys nekrepė dėmesio į Baltrušio žodžius. Akis išmeigė į nuotraukoje atmuštą šviesų maudymosi kostiumą su skrendančiu plaukėju... Ir į moters biustą vyro glėbyje... Siurbėsi akimis į gerai pažįstamus veido bruožus...

“Anelė... — skrido žaibo greitumu jo mintys. — Vakar ji buvo maudytis... Paskui vėl visą dieną nebuvo namie...”

Staiga Skirsnys atsistojo ir beprotiškom akim žvelgdamas į Baltrušį, kimiu balsu sušvokštė:

— Kuriuo metu darei šį momentą?

Nustebes Baltrušis patraukė pečius.

— Tiksliai nežinau, bet, rodos, buvo apie dvyliką... Taip, saulė buvo pačiuose pietuose...

Lyg tigras savo auką, puolė Skirsnys duris į koridorių, iš ten į gatvę, negirdėdamas paskui jį bėgančio Baltrušio riksmo. Kunkuliuojas skriaudos, pykčio ir įsiutimo energija, kaip viesulas bėgo namų link.

Wiesbaden, 1946.1.27.

PETRAS ŠIRVOKAS

Nauja Juozo Švaisto knyga

230 psl. įdomiausių lietuviškų nuotykių.

Kaina \$2.00. Kreiptis į

NAUJIENAS, 1739 S. Halsted St.
CHICAGO 8, ILLINOIS

EUGENIJUS ONEGINAS

Eiliuotas romanas

Vertė STEPAS VAZBYS

Vincio Krėvės-Mickevičiaus
Šviesiam Prisisiminimui

Mūsų literatūros vieno gražiausių žiedų, Vincio Krėvės-Mickevičiaus (likimo ironija negavusio Nobelio premijos, tuo tarpu jo įnašas pasaulio literatūron ne mažiau svarus, negu pav. ruso Bunino) fizinė mirtis paskatino vertėją paskelbti spaudoje didžiausio rusų poeto A. Puškino veikalo "Eugenijus Oneginas" vertimą. Jis laimingas, turėdamas relikviją — V. Krėvės 1948.IV.17 d. laišką. Pastarojo žodžiai — "Esu pasigėrėjęs ištraukomis iš Tamistos vertimo Puškino 'Evgenij Onegin'... Šiuo metu galėčiau viena tik patarti: darbą baigti, sutvarkyti jį ir laukti geresnių laikų ir sąlygų. Tik reikia apsaugoti, kad nežūtų, nedingtų rankraštis; kad nebūtų sugadintas. Tokis svarbus ir sunkiai atliktas darbas neturi žūti nei mūsų tautai, nei mūsų kultūrai..." — kad ir laikomi vertėjo labai perdėtai ir neužtarnautais, juo labiau, kad a. a. V. Krėvei neteko perskaityti viso vertimo, padrašina visgi jį pasidalinti su skaitytojais neįprastose (tremties) sąlygose atlikto darbo vaisiais. Šį vertimą autorius laiko mažiau tikslu, negu pav. "Borisas Godunovas" vertimą, nes pasitaiko perlaisvai verstu pastraipų, nesamų originale palyginimų ir t.t., tačiau vertėjui atrodo, kad jis nesužalojo meninės visumos; kad skaitytojas pajus originalo puošniais, muzikaliais posmais skleidžiamą grožį; kad jam bus suprantamas net žinomų poetų susižavėjimas, pav. Maikovo eilėraščio išreikštas —

SKAITANT PUŠKINĄ

*Skaitydamas eilėraščius, ištis
Jaučiu akimirka aš stebuklingą:
Lyg dangiškos harmonijos didinga
Srovė pradėtų plaukti virš manęs.
Man iš anapus rodos jos garsai.
Lyg žodini jo nemarun įsisunkę
Mūs' žemės — džiaugsmas, aistros,
[kančios sunkios
Pavirto dangiškais ūmai. (1887 m.)*

Veikale vaizduojamą pirmosios praeito šimtmečio pusės rusų diduomenės ir kaimo smulkiosios bajorijos gyvenimą Puškinas perpina, lyg vijokliais, savo išpūdžiais, jausmais, pastabom. O piešiamų herojų tipams panaudoja artimos aplinkos žmones; pro juos prasikiša ir jo paties audringa asmenybė. Net pačiai tragiškiausiai scenai — dvikovai — jis semiasi spalvų iš savo, kaipo dvikovininko, patyrimo. Ši scena stačiai pranašinga, gal ir dėl to nepaprastai įtaigi — po keleto metų, 1837 m., Puškinas žuvo dvikovoje, vos 37 metų sulaukęs.

"Eugenijus Oneginas" rašytas Puškino su protarpiais nuo 1822 iki 1831 m.

Gal laikam šis veikalas atrodys muziejiniu dalyku, bet skaitydami originalą mes tarsi slankiojame po Luvro sales su jo neįkainojamais meno turtais...

Vertėjas

*Pétri de vanité il avait encore plus
de cette espèce d'orgueil qui fait avouer
avec la même indifférence les bonnes
comme les mauvaises actions,
suite d'un sentiment de supériorité,
peut-être imaginaire.*

Tire d'une lettre particulière*).

DEDIKACIJA **)

Didikams linksmint nerašiau.
Pamėgęs dėmesį draugų,

Tariaus nudžiuginsiu laidu,
Kurs vertas bus Tavęs daugiau,
Ir sielos spindesio skaistumo,
Poezijos gyvos, aiškios,
Minčių gilių ir paprastumo.
Gal palankiai priimsi Tu
Šį rinkinį margų dalių,
Pusiau juokingų ir liūdnu,
Prasčiokiškų, idealių.
Štai vaisius palaidų žaismų
Ir nemigo, ir įkvėpimo,
Anksti nuvytusių dienų,
Šaltų stebėjimų grandies,
Širdies karčiosios patirties.

PIRMOJI DALIS

*Ir gyventi skubinas, ir
smaguriauti nesiliauja.*

Kunigaikštis Viazemskis

I

Manasis dėdė padoriausias,
Kai ne juokais sunegalavo,
Jį gerbti privertė didžiausiai;
Tuom išmonę parodė savo.
Daug pamokas jo pavyzdys.
Bet, Dieve, kiek nuobodulys
Per parą slaugant jį paėda,
Neatsitraukiant nė per pedą.
Kokia šlykščiausiai klasta —
Vos gyvą linksmint nesiliauti,
Jam pagalves vartyt, pritraukti,
Vaistus kišt su liūdna mina
Ir dūsaut, šnibždant paslapčia:
"Kada jį velnias griebis iš čia".

II

Pastotėm dulkindamas kelią,
Taip svarstė mūsų dykaduonis,
Sprendimu Zeuso Visagalio
Genties kiekvieno palikuonis.
Draugai Liudmilos ir Ruslano,
Jums didvyri romano mano
Be įžangos jokios tuojau,
Oneginą štai pristatau.
Gerasis mano draugas, jis
Pakrantėj gimė upės Nevos,
Kur gal, skaitytojau, tau Dievas
Gimt leido ar žavėt, sušvist...
Ten slankiojau ir aš kadais:
Bet dvelkia šiaurė man nuodais.

III

Tarnyboje stropus, kilnus
Skolosna brido jo tėvukas.
Kasmet suruošęs tris balius,
Išsieikvojo jis netrukus.
Oneginą lemtis globojo:
Iškart Madame žinioj ropojo.
Pakeitęs ją Monsieur l'Abbe,
Kad nepavargtų jo bėbė,
Kankino pamokom mažaf;
Į Vasarinį Sodą žaist
Dažnai jį vedė, atlaidus
Stebėjo pokštus nekaltus,
Nedroždavo pamokslų jam,
Berniukui kartais per gyvam.

IV

Kai didvyriui jaunystės rytas,
Viltim ir ilgesiu švelniu
Ataustas, skleidės, be kalbų
Prancūzas buvo išvarytas.
Auksinė laisvė pagaliau!
Madingai nusikirpęs, va,
Kaip anglų dandy, puošėiva
Beau monde*)'an skuba jis keliaut.
Tauškėt prancūziškai pramokęs,
Lakštingala laiškuose suokęs,
Lengvai jis šokdavo mozūrą,
Gracingai lenkdavo figūrą.
Gana... Salonuos' gandas plečias:
Meilus, protingas šitas svečias!

*) Didikų draugijon.

* Tuštybės persunktas jis perdėm pasižymėdavo savotišku išdidumu, kurio dėlei vienodai prisipažindavęs dėl gerų ir blogų veiksmų; išdidumu, persvaros jausmo paremtu, galimai įsivaizduoto.
Ištraukta iš privataus laiško.

**) Pletnevui.

4 — NAUJIENOS — CHICAGO 8, ILLINOIS
1955 M. SAUSIO 16 D., ŠEŠTADIENIS

V

Nors apgraibom kiekvienas mūsų
Ko nors išmoks padėjo triūso.
Tat ir išauklėto draugijoj
Be vargo vardą įsigyja.
Oneginas, kaip daugel sprendė
Ryžtingų ir griežtų teisėjų,
Mokovas, nors pedantas dandy.
Jis retą talentą turėjo:
Laisvai palietęs temą tuoj
Imt jos paviršium plaukt šnektoj.
O kai svarbus koks kyla ginčas,
Tylėt su išvaizda išminčiaus.
Ir nemažiau patiko damom
Staigiom, ugningom epigramom.

VI

Nors iš mados kalba lotynų
Išėjus, teko man patirti,
Kad daug lotyniškai jis žino:
Epigrafus štai moka skirti,
Tave užkliudo, Juvenale,
Į laiško galą bruka "vale"*)
Iš Eneidos prabėgom
Droš porą posmų su klaidom.
Vien raustis praeity nemėgo,
Prie chronologijos užmiega.
Ir daro išimtį tiktai
Lobynui anekdotų — žiū,
Juos laiko atmintis tvirtai
Nuo Romulo ik mūs' dienų.

*) Lik sveikas (a).

VII

Deja, viliojančiai neskamba
Jam muzika, nė ritmas, rimas.
Atskirt chorejų bent nuo jambo
Negelbėjo net prityrimas.
Homerą, Teokritą peikė,
Bet Smitas dėmesį sulaukė.
Šio pavyzdžio ekonomistas
Jo smegenų gelmėse vystos.
Jau gudrūs žodžiai jam išsprunka:
Kodėl ir kaip valstybė tunka,
Kodėl nereikia aukso jai,
Kai žemės turi ji apšciai.
Antraip galvojo jo tėvelis,
Dėl to nevaldė pats žemelės.

VIII

Ką dar mokėjo mūs' Eugenijus,
Klausytis nusibostų ausiai.
Bet kur tikrai jis buvo genijus,
Kur jautės jis visų tvirčiausiai,
Kas ypač jam galėjo tiktai,
Kas buvo ėmus ūsams dygti
Vargu, kančia, bet ir paguoda,
Kas laiką užėmė nuobodų —
Agi, aistros švelniausios menas;
Nazono apdainuotas, menas.
Už tai jį ištrėmė — ir nuo tėvynės
Toliausiai, stepės' begalinės',
Moldavijoje mirė dainius,
Italijos audringos ainis.

IX

X

Anksti gebėjo veidmainiauti,
Įtikinėt, atkalbinėt,
Priverst tikėt, pavyduliauti,
Kankintis, viltis ir liūdėt.
Gebėjo būti išdidžiu,
Klusniu, niūriu ar atidžiu.
Daugreikšmiai kartais patylėti,
Ugningai norint pakalbėti,
Širdies laiškuose būt' laisvu,
Vienu alsuot, mylėti viena,
Savę pamiršus (ne pirmiena).
Ir jaudint žvilgsniu neramiu,
Čia spinduliuojant švelnumu,
Čia vėl drąsa. Ir jei reikėjo,
Jo skruoste ašara virpėjo.

(Bus daugiau)

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

Nugyventa mūsų radijo valandėlių kalba

Prieš kurį laiką teko skaičiuoti, kaip "Chicago Daily Tribune" užsipuolė kai kuriuos vietos radijo pranešėjus, kam jie netaisyklingai tarią žodį "Chicago". Jie ištaria jį, girdi, bostoniškai, ne taip, kaip turįs jis būti tariamas čia, Čikagoj.

Mums, lietuviams, gal atrodytu, kad tas skirtingas tarimas toks neįdomus, toks mūsų matų matuojant, nereikšmingas dalykas, į kurį, atrodytu, nereikėtų kreipti jokio dėmesio.

Norėtusi dabar paklausti, ką kultūringi amerikiečiai pasakytu, jei jų radijo pranešėjai prabilų iš radiofonų tokia baisingai daryta kalba, kaip tai daro mūsų radijo pranešėjai?

Ne tik amerikiečiai, bet ir kitos tautinės mažumos tokios kalbos nepateisintų. Pvz. lenkų radijo pranešėjai, atrodo, ne taip jau blogai kalba, o kai kurie, mano nuomone, be jokių priekaištų, tačiau pažūrėkite, kaip pikta lenkų ateiviai kritikuoja lenkiškųjų radijo transliacijų kalbą. Net buvo balsų, raginančių lenkų visuomenę tokių transliacijų nesiklausyti, nes, esą, jos profanuoja lenkų kalbą ir mokančios tautiečius atprasti taisyklingai vartoti gimtąją kalbą.

Iš tikrųjų, radijo transliacijos taisyklinga kalba yra, mano nuomone, puiki mokykla tiek savajai, tiek kitoms kalboms pramokti. Bet kaip išmoksi, jei kasdien iš tokių radijo stočių girdi kartojamus visokius *poadresus, rundinus pasaulius, papildytas žmogžudytes*; kur kalba *dėl tavės, dėl manės*; kur *motinėle* virsta *motyniali*, jau nekalbant apie reikia nereikia vartojamus anglicizmus. Dažnai tų radijo "kalbininkų" kalba tiesiai yra tikras kalbinis jovalas. Sąžiningesni kalbos požiūriu klausytojai ir negali prisiversti tokių valandėlių klausyti.

Rodos, kiekvienas darbas reikalauja iš žmogaus atitinkamo pasiruošimo, kvalifikacijų. Kiekvienas stengiamės geriau išmokti tą darbą, iš kurio duoną valgome. Radijo transliacijos turi dvejomis uždaviniais — komercinius (verslo) ir kultūrinius. Bet kokia ten gali būti kultūra, jei "kultūrininko" kalba apgailėtina šlubuoja ir žaloja pačius kultūrinius dalykus. Todėl lietuviškųjų radijo valandėlių vedėjai bei svarbiausi kalbėtojai turėtų jausti pareigą bent patenkinti, jei jau ne visai gerai, išmokti dabartinę lietuvių bendrinę, kultūrinę kalbą, o ne tenkintis prieš pusšimtį metų jų tėvų vartotomis formomis ar pamėgdžioti nuo lietuviškosios kultūros atsilikusią žmonių kalbą. Tiesa, kai kuriose radijo valandėlėse esama ir

palyginti gerų pranešėjų bei nuolatinių kalbėtojų. Žinoma, visų sveltomybių, ypač techninių anglicizmų, neišvengsi. Bet juk ir be to yra daug kitų vengtinų ir išvengtinų kalbos žargono dalykų.

Kad čia, turint gerų norų, galima pažanga, tai aišku. Buvo laikas, kada ir laikraštinė kalba Amerikoje buvo gerokai atsilikusi nuo moderniosios ietuvių kalbos, vartotos nepriklausomoje Lietuvoje. Tačiau bent daugumas laikraščių jau padarė gražią pažangą. Net tenka stebėtis, kaip kai kurie redaktoriai, ir nepriklausomoje Lietuvoje nebuve ar iš Lietuvos išvykę caro viešpatavimo laikais, kada lietuvių bendrinė kalba toli gražu nebuvo taip ištobulėjusi, dabar pavydėtina taisyklingai kalba (sako prakalbas) ir rašo vedamuosius (editorialus). O tai atsitiko dėl to, kad jie rimtai žiūrėjo į savo darbą, norėjo ir toliau redaguoti. Bet ar tai būtų įmanoma, jei jie tebevartotų žargoną, kuris buvo vartojamas prieš keliasdešimt ar net kartais ir keliolika metų?

Taigi, kas norėjo, galėjo išmokti, bent pramokti moderniosios lietuvių bendrinės kalbos. Reikia manyti, kad blogai kalbą radijo valandėlių pranešėjai nenorėjo jos mokytis arba visiškai nenori atsižvelgti į tuos klausytojus, kuriems iki gyvo kaulo įgriso jų žargonas. Matyt, jiems visai svetimas galvojimasis ano amerikiečio laikraščio, kurį minėjome šio rašinio pradžioje. Jei to nebūtų, jie juk galėtų pasinaudoti tais kalbiniais patarimais, kuriuos galima rasti atitinkamose knygose bei laikraščiuose. Pagaliau ir per radiją buvo ruošiamos lietuvių kalbos paskaitos. Ar daug į jas atkreipė dėmesio lietuviškųjų transliacijų bendradarbiai?

Nujaučiu, kad galiu susilaukti priekaišto, kam, būdamas nekalbininkas, neparemiu savo priekaištų dideliu kiekiu faktų, kam kišuosi ne į savo reikalus ir t.t. Tiesa, esu kalbos profanas, bet netiesa, kad kiščiausi ne į savo reikalą. Kalba yra mūsų bendras dalykas, niekas iš jos negali išsijungti. Todėl kiekvienam tam tikrą kalbos kultūros laipsnį prigyvenusiam organiškai atrodo nepakenčiamas viešai sklėdžiamas kalbos žargonas, jau nekalbant apie tai, kad tai mūsų kultūrinei vertybei, bendrinei kalbai, daroma žala, ji nuvertinama, sumenkinama.

Čia aš tenorėjau aiškiai pasakyti, kad kai kurios mūsų radijo transliacijos kalbinis požiūriu yra nedovanotina atsilikusios ir, rodos, nesistengia tobulėti. An. Rg.

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 15, 1955

Angliškųjų skolinių žodynas

(Tešinys iš 1955.I.8 "Literatūros")

džiūperis (jumper), šokinėtojas. — Čia tik *džiūperiai*, ne šokinėtojai, ba nėra ne tikro šokio, nei muzikos, nieko. Tas *džiūperis* gali ir per *rivę* persokti, ne tik tai per *dičę*.

džiūpyti (to jump), šokti, šokinėti, pasišokėti. — Tas *boisas džiūpina*, kaip *rebitas*. Kam taip staiga *starduoji karą*, matai, kad net *džiūpina*, kaip arklys. Ar neatsisėsi, ko tu čia dabar *džiūpini*? Jis bėga *džiūpydamas*.

džiūnkas, džionkas (junk), laužas, šlamštas, atmatos. — Tas senis neša ir neša visoki *džiūnką* ir jau užvertė visą *įardą*. Jau jei pirkai, tai reikėjo pirkti naują *karą*, ne šitą *džiūnką*. Aš knygas *klozete* laikau, ba boba rėkia, kad ji tokio *džiūnko* negalinti pakėsti nei *fruntruimį*, nei *bedruimį*. Sakau, kad mesk tuos *peiperius* ir tas knygas — tą visą *džiūnką* lauk arba *mūvykis*; kodėl kiti mano *burdingieriai* apsieina be to prakeikto *džiūnko*!

džiūnius (June), birželis. — Toli laukuose nusipirkau žemės, ir *džiūniaus* mėnesį pradėsiu budavotis *auzele*. Tokio karšto *džiūniaus* dar neturėjom. *Džiūniaus* mėnesį visi bėga *laisnių*, ba visi nori apsižėnyti *džiūnių*.

džiūrė (jury), dažniausiai 12 žmonių, prisaikdintų išklausti bylą ir išnešti teisingą nuosprendį; prisaikdintieji teisėjai; prisaikdintųjų teismas; li-

teratūros, meno, mokslo, sporto ar kitko klausimui spręsti paskirti žmonės; konkursinė komisija; jury. — Ir aš buvau toj *džiūrė*, kada teisė vieną lietuvių daktarą už *aboršingą*, ba ta boba mirė; mes jį išteisinom; bet kai išėjom, tai jis mus ir matyti nenorėjo; *rupūžė*, juk galėjo nors užfundyti. Ta *džiūrė* susidėjo pusiau iš moterų, tai išteisino plėšiką — mat, jis buvo jaunas ir gražus. Ar atsimeni tą didelį ir skandalingą balių, kada viena *sa-liūnykė* papirko *džiūrę*, kad išrinktų gražuole jos dukterį? Ar teisybė, daktare, kad dypukų *džiūrės* sprendžia knygų vertę pagal jų autorių tikėjimą?

džiūsas (juice), sunka, sultys, syvai. — Vieni sako, kad Kalifornijos *orinčiuose* yra daugiau *džiūso*, o kiti, kad Floridos. Katras gi *džiūsas* geresnis, daktare, ar iš *kenų*, ar tiesiog iš *frūtų* išspaustas?

džiūsy (juicy), sultingas, syvingas, su sultimis ar syvais, pilnas sulčių ar syvų. — Amerikos *frūtai* nėra tokie *džiūsy*, kaip Lietuvos: ten, būdavo, valgai kriaušė, obuolį ar vyšnias, tai tirpsta burnoje, kaip medus, o čia tai viskas, kaip medis. Iškepik man *steiko*, tik žiūrėk, kad būtų *džiūsy*, ba aš neseniai sugrižau iš Lietuvos, o ten duoda *steiką* storą, apvalų ir labai *džiūsy*.

(B. d.)

Dr. Alg. Margeris

NAUJIENOSE galima užsisakyti

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSĄ

Argentinoje gyvena didokas lietuvių skaičius. Pastaraisiais metais tą kraštą pasiekė dar keli šimtai lietuvių. Amerikiečiai ten turi giminių, draugų ir pažįstamų. Norintieji sekti visuomeninį Argentinos lietuvių gyvenimą yra kviečiami užsisakyti geriausią Pietų Amerikos lietuvių laikraštį — ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSĄ. Metinė jo prenumerata yra tikrai \$3.00. Laikraštį gausite jei pasiusite \$3.00 Money Orderį arba čekį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

Ar pažįstame lietuvių kultūros istoriją?

Jau išėjo iš spaudos ir gaunama NAUJIENOSE mūsų žymiausio bibliografo ir kultūros istoriko

PROF. VACLOVO BIRŽISKOS

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

- ★ 208 didesnio formato puslapių su mūsų senųjų raštų fotografijomis.
- ★ Irišta į gražius kietus drobės viršelius kaštuoja \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00.

PLATINTOJAMS NUOLAIDA

Užsakymus su Money Orderiais ar čekiais siųsti:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois

Pati naujausioji lietuviška knyga

KUN. M. VALADKOS

POPIEŽIAI IR LIETUVA

246 puslapiai — Kaina \$2.50

(Autorius kalba apie tragišką lietuvių tautos likimą, nagrinėja svarbesnius paskutinių šimtmečių įvykius, dokumentuotai nušviečia lietuviams primestą Viduramžių dvasią, lenkų apaštalavimą mūsų gimtinėje, reformaciją, jezuitus ir kitus reikalus. Ypatingai plačiai paličia Amerikos lietuvių gyvenimą. Knyga sukrauta pas autorių (1743 No. Sumner Ave., Scranton, Pa.) ir NAUJIENOSE. Knygų platintojai gauna nuolaidą. Knygą galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIENOSE, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.

ČARSINKITĖS NAUJIENOS

Redaguoja:

REDAKCINIS KOLEKTYVAS

Rankraščius siųsti: SPORTO PASAULIS

2715 W. 39th Place, Chicago, Ill. arba 2325 So. 11th St., Milwaukee, Wis.

Atsak. Redaktorius:

BR. KETURAKIS

BRON. KETURAKIS

SPORTINĖS SPAUDOS NEGALAVIMAI

Svetimo kontinento įtaka skandirajai žaidžia sportiniam orumui. Na rūkuose kiekvieną tautinį ar kultūrinį pasireiškimą. Uolesnieji ir dailis visuomenininkų ieško platesnės užuovėjos savųjų tarpe, kad mūsų kasis lietuvių gyvenimas neprarastų tikrojo tėviškės veido bruožų.

Esmėje daugumoje visi tam pritariame ir, rodos, stengiamės palaikyti tos minties gajumą, bet nejučiomis slystame iš pačios vagos krypties.

Sportinės spaudos žodis nebuvo iškalbingas ir nepriklausomo gyvenimo laikotarpy, nes kūriamajame darbe dalyvavo visa tauta, o šis naujasis kultūrinio žingsnio įvedimas, kuris anuo laiku ir buvo tik vienu šiuo žodžiu "sportas" suprantamas, neturėjo pakankamai patyrusių asmenų.

Šalia paskirų dienraščių sporto skyrelių, kurių pagrindiniu veikėju buvo sporto žinios, paskirais klausimais liečiančiais patį organizacinį gyvenimą, naujų kelių ieškojimą, gilesnes mokslines studijas apie fizinę auklėjimą ir lavinimą, prabėgomis užtikdavome "Fiz. auklėjimas" žurnale. Tai buvo eilė rimtų str. ir gilesnės apimties, bet nepatenkino to laiko bręstantį jaunimą, nes pati visuomeninė opinija klaidžiojo miglose.

Tuolaikinė lietuvių sportinė spauda, nors ir su minėtais trūkumais, neprarado ir neprasižengė sportinės idėjos dėsniams. Ji puoselėjo tą mintį kiek įmanydama, ji gynė nuo nepataisomo charakterio asmenų ir ji statė užtvaram visiems tiems, kurie sportiniame darbe ieškojo neleistinų tikslų — savęs iškišimo į platesnius sluoksnius.

KA MATOME ČIA

Sportinės spaudos žodis kai kurių sp. skyrelių vietose užima bereikšmę ir žalingą poziciją, nes metų bėgy nesugeba duoti nei vieno reikšmingesnio str., kuris bent dalimi pateisintų jo egzistenciją. Jeigu mėginimai pereina į organizacijos plotmę, tai viskas eina pagal šūki "ūra", be jokio pasiūlymo ar plano. Minties pateiktas spaudai turi būti apgalvotas, gerai subrandintas ir tik tada gali maitinti skaitytoją.

Nuolatinis kandžiojimas nepatinkamų asmenų norint pakenkti jų vardui kaip tik išplaukia iš tokio "sporto rašeivos", kuriam vyresniųjų autoritetas ir jų darbai duria akis. Užuoat darius pažangą puoselėjant visas gerąsias charakterio savybes ir sportinį žodį vartojant ten kur jo reikšmė jam turi būti suprantama, kur idėjinis pradai vyraujantis ir nenuginčijamas, tie darbininkai tą atlieka vienu brūkšniu kaip pvz. "raumenų kalnas".

KURGI OLIMPINĖ IDEJA!

Bevartydami vargingus sporto skyrelius, kurių visų lygis dar daug taisyntas ir šlubuoja, užtinkame nemažai žinių, kartais net straipsneliu paleistų, kur skaitytojui pristatomas profesionalas boksininkas ar futbolininkas. Argi mūsų skyreliuose vieta panašioms reiškiniams gvildinti ir tą sportininką populiarinti lietuvių tarpe, kuris savąjį "aš" mėnedžio ránkoms atidavė, kur šalia jo nuotraukos pažymėta, kad tūla X k-da nupirko už \$50,000 ar pan. Pakankamai gadinga ir smugdo priaugančius amerikoniški dienraščiai, kur tokių triukų pilna ir kuris jaunimui deda neišdijomą dėmę charakteriui, o tik-

rają žaidžia sportiniam orumui.

Ką gi kiti apie tai galvoja, paklausykite!

Bene, rodos, 1952 ar 1953 m. viename vokiečių žurnale, kuri leidžiamas Vokiet. olimpinio k-to pastangomis, buvo ištrauka iš vienos knygos (knyga vieno sp. žurnalisto ir žymaus darbuotojo apie jų garsųjį futbolininką Fritz Walter), kurioje ši asmenį pristato vokiečių jaunimui. Žinome, kad sakytas sportininkas yra tik sutarčių žaidėjas, atseit, tik dalinai gaunas atlyginimą, todėl R-ja pradžioje str. daro savo prierasą tokio turinio: "Atsižvelgiant, kad Fr. W. yra idealaus tipo asmuo, kuris savo laikysena ir tauriu elgesiu aiškėteje, darbe ir šeimoje, užsitarnavo visos tautos simpatiją, todėl ir leidžiame šį str. išimties keliu patalpinti".

Manau aiškesnių komentarų daugiau nereikia. Taigi ir mūsų sportininkų darbai ir elgesys tik dorais sportiniais rėmais apgaubtas turi rasti vietos spaudos puslapiuose.

LAIKRAŠČIŲ IR ŽURNALŲ 'ASKIRTIS

Dar neteko matyti garbinguose 'Aiduose' nei vieno str., kuris gvildentų fiz. lavinimą ar sportą pedagoginiu, psichologiniu ar kultūrinu požiūriu. Tuo tarpu jau žinome, kad sugebantieji (nors tik vienas žinomas) Kanados spaudoje reiškėsi. Kodėl gi kokio nors dienraščio kultūrinis priedas nepateikia vertinimo? Tai būtų didelė nauda visiems, kada iš mokslinio taško tokie klausimai būtų populiarinami mūsų tarpe. Pasitaiko matyti (daugiausia) labai gerų nuotraukų iš sp. gyvenimo JAV ar kitur, kurias talpina veik be išimties ne sporto skyreliuose, bet pasiskaitykite tokios nuotraukos užrašą, tai tikrai baugu darosi. Tai ne nemokėjimas išversti teksto, bet grynas nesuigaudymas ką nuotrauka vaizduoja. Tas laikraščiam garbės nedaro, o tik parodo redakcijų abuojujimą. Kaip jau ten bebūtų, bet sporto skyrelių tvarkytojai šiuo atveju tikrai rastų vaizdingesnę kelią paaikškinimams.

Buvo ir toks atsitikimas, kad sporto padalinio tekstą viena redakcija iškraipė, kuriame po to nematyti kur ir kam tas raštas — paklausimas eina. Žinome, kad R-jos gali raštus taisyti savo nuožiūra, bet tik nesudarkant jo pagrindinės esmės, o čia buvo vilko pasitarnavimas. Toki reiškiniai rodo, kad dar nepamesta galvosena, jog sportinis sąjūdis gali būti pajungtas kokiam srovei ar judėjimui, bet tik teneužmirštama, kad lietuvių tarpe tas daigas sulauks pasmerkimo.

LAUKIAME!

Laukiame, kad veik visi laikraščiai turėtų sporto skyrelius ir juose sutelktų viską kas geriausiai mums pasitarnautų! Laukiame, kad žymesnieji dienraščiai ir iš savo pusės įtrauktų eilę kultūrininkų, daktarų, pedagogų šiam darbui praplėsti!

Laukiame, kad visi sporto darbuotojai talkintų mūsų retas eilės!

Laukiame, kad sportinis žodis turėtų prideramą vietą spaudos skiltyse!

Mes sportininkai išpareigojame našesniai ir reikšmingesniai sportinės spaudos žodžio tobulinimui.

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 15, 1955

Steven Rogusz, 6, recently crowned "King" of the Cook County March of Dimes, beams with joy as the first polio contribution envelopes come into March of Dimes headquarters.

Over one and one-half million envelopes were mailed last week to every family in Cook County. Stevie hopes everyone will return the envelope with a "great big" contribution so others stricken with polio can be helped as he was. More than \$1,250 in March of Dimes funds has been spent on his care. "King" Stevie lives at 3333 W. Flournoy St. in Chicago.

Futbolo aikštynuose

Italija jau sausio 16 d. turi pirmąsias tarpvalst. futbolo rungtynes su Belgija. Rungtynės įvyks Bari mieste (Italijoje).

Kovo 30 d. pasaulio meisteris Vokietija susitinka su italais Stuttgarthe. Tai vis ankstyvaus ruošimosi bandymai 1956 m. olimpinei komandai sudaryti.

Silvio Piola, pasakiškasis centro puolėjas 1933 m. italų rinkt. (anuometinės pasaulio meist.), kuris dar 1952 m. italų spalvas gynė, išėjo trenerio tarnybon.

Trinidadė vienas futbolininkas būdamas dar diskvalifikuotas, išdrįso sužaisti futbolo rungtynes. Diskvalifikacija buvo 2 metams, o po to "aštraus nusižengimo" toks sprendimas: "1000 metų diskvalifikacija". Kažin kokie tvariniai tiek ilgai gyvena, bet tik ne žmonės ir kas tą sprendimą prižiūrės? Tai bent "viršinininkai"! Garsioji Fritz Walter vienuolikė, FC Kaiserslautern, Vokietijos taurės pirmenybėse suklupo prieš Kickers Offenbach 1:4 (0:2). Spauda labai iškelia Liebrich žaidimą.

Šilės draugiškų futbolo susitikimų nuomenys:

RW Essen — Partizan Belgrad 0:1. RW žaidė su atsarginiu vartininku. Pergalės įvartį įmušė Cajkowski.

Pakeliui ta pati k-da (jugoslavų) Rotterdamė laimi prieš Austrijos neist. Rapid Wien 3:2 ir šiek tiek anksčiau prieš garsiąją vengrų Honved Budapest 2:1. Visa vienuolikė žaidžia pasigėrėtina, ypač gerai vaiko sviedinį galvomis.

Augsburgo kombinuota rinkt. B-CA/Schwaben suklupdo Rapid Wien 5:4 (3:2). Nežiūrint svečių staigaus avanso (2:0), augsburgiečiai susiima ir pelnytai ištempia laimėjimą.

FSV Frankfurt — Belgrado SK 4:0. Šiuo metu FSV Fr. pietų Vok. lygoje V-je vietoje.

HSV šiaur. Vokietijos pirmaujanti

Įdomesnės sporto žinios

Tradicinį Sao Paulo cros-city bėgimą, kuris įvyksta N. M. naktį, šiais metais laimėjo jugoslavias Franjo Mihalic per 21:50 min. II-ju brazilas Freire — 22:27,3 ir belgas Vandewattyne — 22:30,5.

Vokietijos ledo ritulio rinktinė gerai pavaišinta čekų, net 0:8, vis dar esugeba atsilaikyti prieš gerą klasę.

Melbourn olimp. žaidimų org. komitetas turi rūpesčių su virėjais ir atarnautojais (kelneriais), nes reikalinga per 2000 asmenų, o šiuo metu turi tik 1000.

Pasaulio rekordistas Mal Whitfield (amerikonas) apdovanotas A. A. U. Sullivano dovana, kaip geriausiai nusipelnęs kraštui per 1954 m. Faktiškai jo sportinis zenitas buvo 1953 m., bet žygis į Europą turėjo tam tikrų šešėlių, todėl pagerbimas ir nudelstas buvo. Tai pirmasis juodukas šiuo iškilųjų tarpe.

Europos bokso pirmenybės, mėgėjų kl., bus Berlyne, gegužės mėn. pabaigoje.

kipa gavo pakvietimą sužaisti rungtynes, kaip stiprus partneris, su Olandijos rinktinė. Rungtynės įvyksta sausio 19 d. Rotterdamė. Naujoji ofandų rinkt., kuri bus sudaryta po šio bandymo, kovo 13 d. žais su Danija, taip pat Rotterdamo mieste.

Žmonijos ateitis

Idomius svarstymus apie žmonijos ateitį pateikia New York State Cornell University profesorius Harold H. Smith, kuris apžvelgia organinę žmonijos evoliuciją iki šiol ir padaro kai kurias išvadas ateičiai.

Profesoriaus teigimu, organinė evoliucija vyksta skatinama keturių faktorių: mutacijos, selekcijos, migracijos ir atsitiktinumo. Mutacija yra staigus ir netikėtas kai kurių prigimtinių bruožų, kurie yra paveldimo pobūdžio, atsiradimas. Selekcija, arba atranka, yra pagrindinė evoliucijos jėga. Ji pasireiškia tuo, kad skirtingose sąlygose įvyksta skirtingas genų suderinimas, kuris įgalina individus prisitaikyti aplinkai. Migracija, arba susimaišymas vyksta tada, kai atskiros uždaro gyventojų grupės gauna naujų genų iš kitų tokių pat grupių. Atsitiktinumas gali būti taip pat evoliuciniu faktorium, nes ir mažose gyventojų grupėse genų suderinimo variacijos gali būti labai plačios. Kelių generacijų apimtyje uždaru grupių tarpe gali atsirasti prigimtinių pakeitimų.

Pagal prof. Harold H. Smith maždaug prieš milijoną metų žmogus, kaip eksperimentas, įžengė į biologinę srovę pagrindiniame aukštesniosios rūšies žinduolių-primatų plane. Jo pranašumas prieš kitas gyvių formas reiškėsi stačia pavyza ir didesnėmis bei sudėtingesnėmis smegenimis. Bifokalnis matomumas bei palinkimas priešakines galūnes išvystyti sudėtingesniems veiksams jam suteikė daug pirmenybių aplinkoje.

Kai kurios panašios į žmogų žinduolių rūšys (speciae), kurios labai artimos Homo sapiens, nesugebėjusios išsilaikyti ir išnyko, kaip ir daugelis kitų žinduolių rūšių. Šių laikų žmogus priklauso vienai rūšiai ir neturi galimybės hibridizuotis su kitais žinduoliais.

Dabartinė Homo sapiens rūšis egzistuoja mažiausia 75,000 metų. Jo fundamentaliniai biologiniai bruožai per pastaruosius 25,000 metų yra beveik nepasikeitę. Augant žmonių skaičiui, tobulėjant susisiekimui, išnykstant izoliacijai tarp atskirų uždaru grupių, visa žmonija vis labiau ir labiau vienodėja — ji tampa vienodo genų pobūdžio rezervuaru. Jeigu atskirų uždaru grupių izoliacija būtų užtrukusi labai ilgai, galimas dalykas, kad būtų susidariusios atskiros žmonių rūšys, kurios tarp savęs irgi būtų nepajėgios hibridizuotis. Rasių skirtingumas neturi rūšinio pobūdžio.

Su civilizacijos įsigalėjimu vis mažėja biologinės evoliucijos galimybės. Jeigu anksčiau svarbiausią vaidmenį evoliucijoje yra vaidinusi natūralinė atranka, tai toji atranka mažėja, švelnėjant aplinkai. Civilizacijos patogumai, dirbtinis ligų nugalėjimas, agri-

Toynbee ir Kon-Tiki

Heyerdahl vienas iš 12-kos istoriko įkvėpėjų

Dešimtame ir paskutiniame *Study of History* tome anglų istorikas prof. Arnold Joseph Toynbee savo pabaigos žodyje (Acknowledgements and Thanks) išvardina 12 didžiųjų vyrų, kurių "idėjų panorama padėjo autoriui susidaryti istorijos viziją".

Jis mini Platoną, Aristotelį, taipgi Buddhą, šv. Augustiną ir šv. Mykolą. Po to pereina prie "pasaulietiškesnių" asmenybių, kaip Stonewall Jackson, kurio biografija atskleidusi "Amerikos pilietinio karo tragediją ir romantiką"; Heinrich Heine, "pavaizdavęs Napoleono gadynę Europoj". Įtakingi "Study of History" darbai buvę anglai, poetas Robert Browning, istorikas Alfred Zimmern, vokiečių poetas Wolfgang Goethe ir didysis šveicarų psichologas Carl Jung.

Trečioj vietoj prof. Toynbee sumini Thor Heyerdahl, jauna, vikingų dvasios norvegų mokslininką, kuris 1947 metais su 5 kitais skandinavais perplaukė rąstų plaustu Ramųjų vandenyną iš Pietų Amerikos (Peru) iki Polinezijos. Šią rizikingą kelionę jis darė, norėdamas išaiškinti Pietjūrių mįslę, iš kur kilusi polineziečių rasė, taip ryškiai išsiskirianti iš kitų kaimyninių rasių.

Didysis istorikas sako: "Thor Heyerdahl ir jo "Kon-Tiki" žygis man apreiškė Dievą vandenynų gelmėse". St.Vr.

kultūros išsivystymas ir kiti laimėjimai leidžia ir neatspariems natūralinei atrankai žmonėms išsilaikyti.

Migracija, arba susimaišymas, žmogaus prigimčiai taip pat negali atnešti netikėtumų, nes šiandien maišymasis yra visuotinas reiškinys. Jis gali vaidinti tik išlyginamąjį vaidmenį: izoliacijos dėka susidariusių kai kurių rasinių bruožų išnykimą.

Atsitiktinumas taip pat išjungtinus, nes variacijų dėka atsiradę nauji genetiniai bruožai gali turėti lemiamos reikšmės tik uždaroje grupėse. Tas pat liečia ir mutaciją. Yra pastebėta, kad staiga atsiradę su kokiomis nors "nenormaliomis" savybėmis mutantai, kaip taisyklė veda "normalų" žmogų ir todėl jų vaikuose vyksta išsilyginimas. Tokioje aplinkybėje jie negali sudaryti pagrindo, sakysim, naujos rūšies atsiradimui.

Profesoriaus manymu, ateities žmonija, nežiūrint, kokius laimėjimus ji pasiektų kultūrinėje ir mechaninėje srityse, biologiškai liks ir ateity tokią pati. Kai kieno iškeliamos teorijos, kad ateities žmogus civilizacijos patogumų dėka turės neproporcingai didelę galvą ir neišvystytas rankas, profesoriaus nuomone, neturi pagrindo.

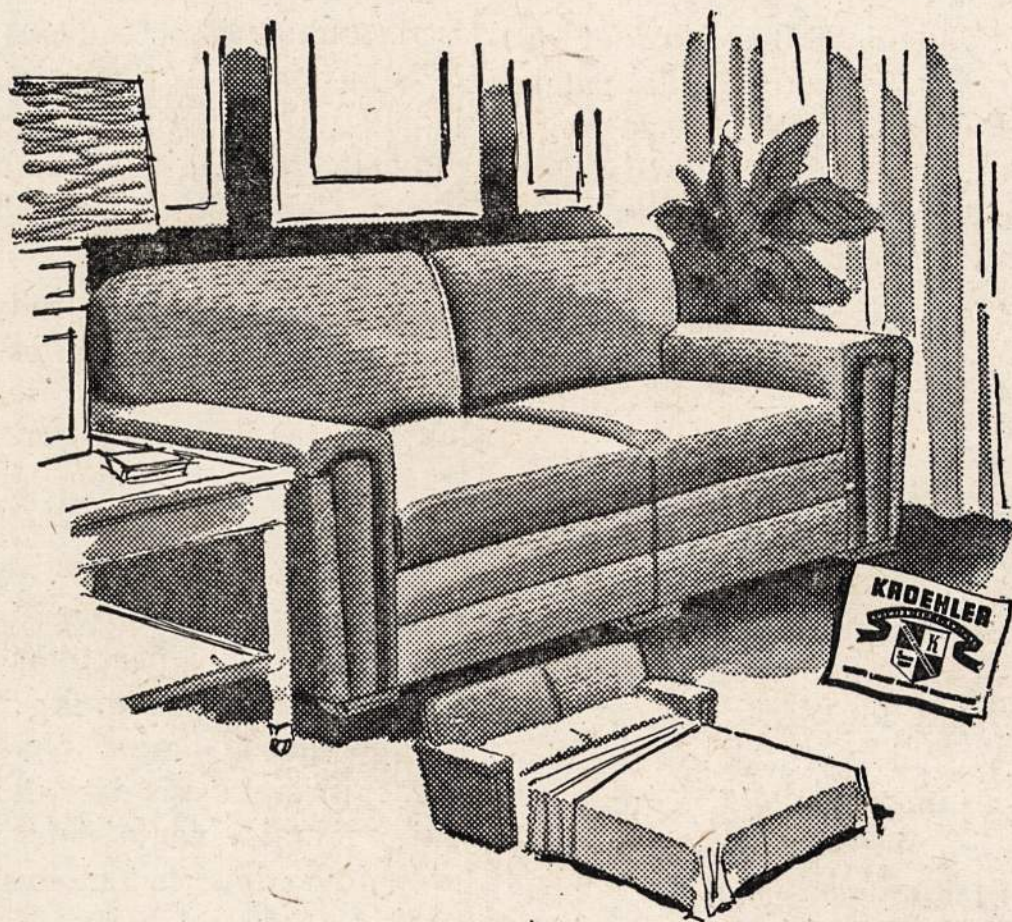
7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JANUARY 15, 1955

BUDRIKO PRIEŠINVENTORINIS METINIS IŠPARDAVIMAS

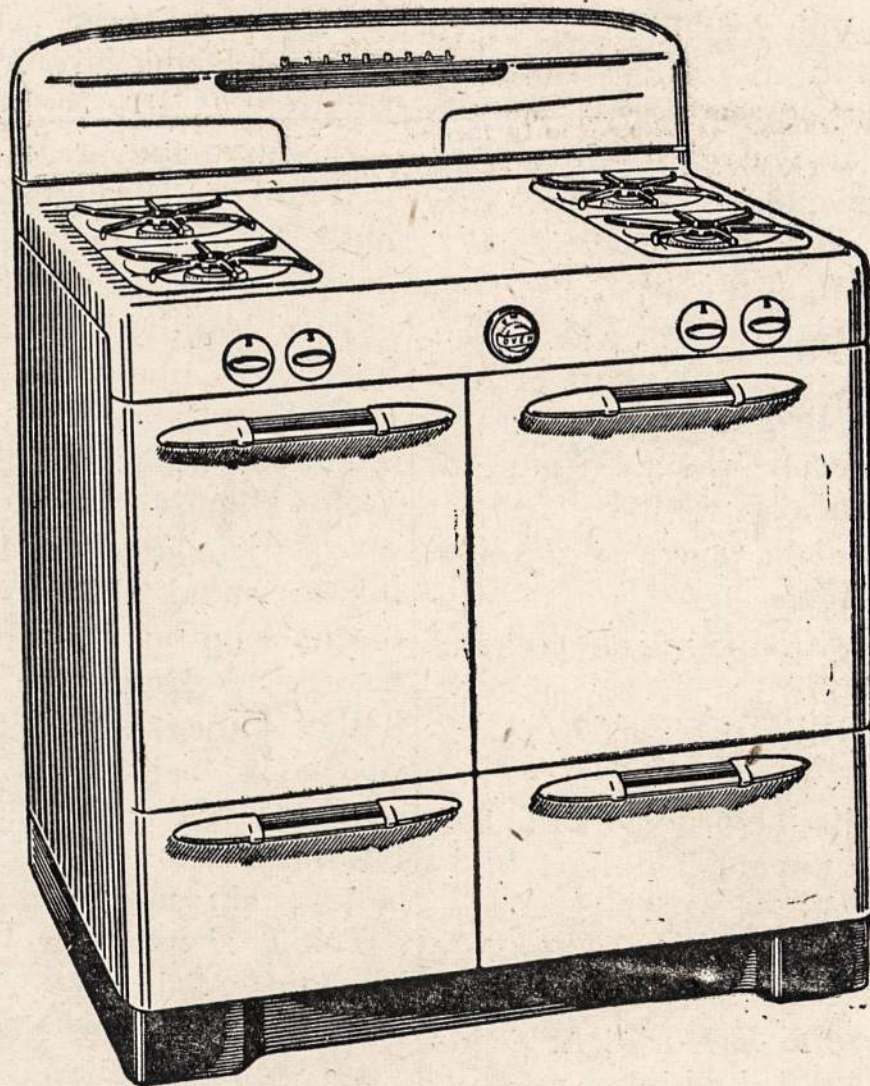
Ant žaislų, lempų, kėdžių, parlor setų, radio aparatų, jewelry, laikrodėlių, deimantų, šaldytuvų, skalbiamų ir prosinamų mašinų, dulkių valytuvų, įvairių namams baldų.

SUTAUPO IKI 60 PROCENTU

Lempos ant stalo po	\$1.95 ir aukščiau
Didelės mios karpetai po	\$1.00 ir aukščiau
9 x 12 karpetai po	\$20.00 ir aukščiau
Minkštos kėdės po	\$19.00 ir aukščiau
2 šmotų parlor setai po	\$98.00 ir aukščiau
3 šmotų miegamo kambario setai po	\$98.00 ir aukščiau

Frigidaire ar General Electric šaldytuvai po \$144.00 ir aukš.
Frizeriai, šaldytuvai po \$98.00

Maytag ar Gen. Electric skalbiamos mašinos, \$89.00 ir aukš.
Hoover Tank dulkių valytuvai po \$48.00
Rašomos mašinėlės po \$39.00 ir aukščiau
Siuvamos mašinos po \$49.00 ir aukščiau
5 šmotų valgomo kambario stalėliai ir kėdės \$39.00
Geriausios Gas Range pečiai po \$99.00
Springsiniai matracai po \$19.00
Mažos radijos po \$14.00
Elektriniai fonografai po \$18.00
Elektriniai blanketai po \$17.00
Vilnoniai blanketai, didelės mios, po \$5.95
Didelės mios vilnų kaldros po \$5.95

LENGVI ISMOKĖJIMAI.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 South Halsted Street

Telefonas: CALumet 5-7237

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

NEMIRTINGOJO VOLTAIRE'Ų SUKAKTIS

Pernai sukako 260 metų nuo Voltaire's gimimo. Sukaktis vieno žmogaus, kurio vardas veniems reiškė neapykantą, kitiems — meilę, vieniems — praieikimą, kitiems — palaimą. Voltaire'o vardas yra garsus visame kultūringame pasaulyje.

1694 metais lapkričio 21 dieną Paryžiuje D'Arouto šeima susilaukė penkto vaiko. Jau kitą dieną naujagimis buvo pakrikštytas François-Marie vardu, nes tėvai, dėl jo silpnumo, abejojo, ar jis begyvens.

François-Marie Arouet savo vardą pakeitė tik patekęs į Bastilijos kalėjimą. Iš ten išėjęs, jis pasirašinėdavo slapyvardžiu "Voltaire." Nors spėliojimų buvo ir yra įvairių, tačiau iki šiol niekas nepajėgė įrodyti, ką šis vardas galėtų reikšti.

Nėra tikrų žinių apie Voltaire's vaikystę. Kai kurie biografai mini, kad jis satyras pradėjo rašyti būdamas dešimties metų. Šį genijaus gabumą pas jį pastebėjo Ninon de L'Enclos, kuri jam davė 200 frankų, kad nusipirktų knygų.

Yra biografų, kurie tvirtina, jog jaunasis Voltaire augo rūpestingoje tėvų globoje, buvo labai pamaldus ir dievobaimingas. Sulaukęs septynių metų neteko motinos. Tolimesniam auklėjimui tėvas jį pasiuntė į jėzuitų mokyklą.

Gal Voltaire būtų likęs dievobaimingu ir paklusniu Bažnyčiai visą gyvenimą, jei ne tuometiniai įvykiai, kurie sukrėtė jį ir pakeitė jo galvosena.

Štai keli pavyzdėliai. 1710 metais Tulūzijoje pasikorė tūlo Jean Calais sūnus, kai jis sužinojo, jog jo mylimoji ištekdėjo už kito. Prie lavono tuojau prisistatė grupė vienuolių ir prasi-dėjo ginčai.

— Jo siela, aišku, jau pragare!

— Negali būt! Jis buvo uolus katalikas!

— Bet jis pasikorė be sakramentų!

Kad jis buvo uolus katalikas, yra aiškiau negu dukart du, — keturi.

— Bet pasikart katalikui, neleistinas dalykas!

— Broliai Kristuje! Argi Jūs nesuprantat, kad jį kas nors galėjo priversti tai padaryti. Jis norėjo melstis Dievui, bet kas nors jam trukdė. Būdamas ramus būdo, ir nenorėdamas nieko įskusti, jis pasiryžo geriau pasitraukti gyvenimui iš kelio, negu atsisakyti maldų.

Visiškai teisingai, bet kas galėjo trukdyti jam melstis?

— Ne kas kitas kaip tėvas!

— Nieko negali būti tikresnio! Tik tėvas!

— Tada jo tėvas yra hugenotas?

— Hugenotas! Hugenotas! Sudeginti jį!

— Ne, aš turiu geresnę idėją. Sulaužyti kaulus!

— Labai gerai sugalvota! Visą sulaužyti!

Jean Calais tuojau suimamas, atvedamas į aikštę, nuogai išren-giamas, pririšamas prie dviejų ratų ir pradeda laužyti jo

rankos. Jean Calais surinka šurpiu balsu ir apalpstas. Jis pradeda gaidinti. Užpilama ant jo galvos kibiras vandens. Jean Calais dar praveria akis. Vėl sutraška ratai ir sutrupa jo kojos. Jean Calais nutyla. Nusvyra jo galva. Skubiai iš šono prišokęs vienuolis prikiša prie jo lūpų kryžių. Kitas budelis, jo pasigailėdamas, su kūju sutrupina jo krūtinę.

Taip ir mirė Jean Calais.

Arba vėl. Amiens vyskupas rado prie vieno tilto nuo kryžiaus nukritusią ir sutrupėjusią Kristaus medinę figurą. Galėjo ji pati nukristi. Galėjo ją vėjas nupūsti. Galėjo ją lietus nuplauti. Galėjo ją koks vaikas su akmeniu numušti.

Bet tuojau atsirado įrodymų, kad vakare per tą tiltą dainuodamas ėjo kažkoks vyras. Aišku, kad tai buvo La Barre. Jei jis dainavo, — jis buvo girtas. Jei jis buvo girtas, — jis ir Kristų nuo kryžiaus nutraukė.

La Barre suimtas prisipažino, kad jis ėjo per tiltą, bet Kristų nutraukti nuo kryžiaus jis net nepagalvojo. Nors La Barre prisiekė visais kalendorių esamais šventaisiais, kad tai ne jo darbas, bet niekas negelbėjo. 1766 m. birželio 5 dieną La Barre buvo atvestas į vieną Paryžiaus aikštę, kurioje jau degė ugnis ir žibėjo nuo saulės vėliavos ir kryžiai. Ten laukė pasiruošę budeliai ir būriai smalsuolių.

La Barre tuoj buvo nupiautos rankos, ištrauktas liežuvis, nukirsta ir ugnin įmesta žilutė galva.

Taip ir mirė La Barre. Taip mirdavo šimtai tokių nekaltų kaip Jean Calais ar La Barre.

Tuos įvykius paminėjo ir Victor Hugo, būdamas 76 metų, savo kalboje Voltaire'o 100 metų mirties sukaktuvių proga.

Štai kaip atvaizdavo Hugo amerikietis Higginson, kuris jo kalbos klausėsi. "...Hugo buvo išbaęs ir susijaudinęs. Kartais suspausdavo rankomis galvą, lyg norėdamas išpešti savo baltus kaip sniegas plaukus..."

Tokių žiaurių ir nekaltų bausmių vykdymai Voltaire'ą labai sujaukdavo. Negana to. Visų šventųjų dieną, lygiai 12 valandą, Portugalijoje įvyksta žemės drebėjimas. Kadangi tai buvo mišų laikas, — visos Lisabonos bažnyčios buvo perpildytos, ir ši gamtos katastrofa pareikalavo šimteriopai daugiau aukų. Vien tik užmuštų buvę virš 35,000 žmonių.

Kitą dieną Paryžiaus bažnyčiose kunigai iš sakyklų patiekė staigmeną; girdi, Dievas nubaudė portugalus už tai, kad jie neužtektinai meldėsi...

Tokie plepalai Voltaire'ą visiškai užsiutino. Jis išdrįso sušukti Bažnyčiai "Gana". Be abejo, tuo metu tai buvo drąsiausias žmogus, kuris pirmas privertė žmones stabtelėti ir pagalvoti "Kas mus veda ir kur mes tuo keliu nueisim?"

Nebuvo tai lengva Voltaire'ui

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 15, 1955

kova prieš tuometinę žiaurią Bažnyčios ranką bei ignorantus valdovus. Jam teko ir Bastilijos įrengimus pamatyti, sprukti į Angliją, grįžti atgal, priimti Fridricho Didžiojo viešnagę, nuo jo bėgti, vėl būti areštuo-tam ir t. t.

Toks blaškymasis Voltaire'ą labai išvargino. Niekur negalėdamas ramai pagyventi, jis jau buvo apsisprendęs palikti Europą ant visados ir apsigyventi Amerikoje. Lengva suprasti, koks didelis buvo jo nusivylimas.

Savo audringą gyvenimą Voltaire baigė 1778 metų gegužės 30 dieną. Bet ir po mirties jis neturėjo ramybės. Jo kūnas iš Panteono buvo pavogtas, jo širdis buvo išimta ir atiduota poniam Denis, kuri vėliau perdavė ją saugoti poniam de Villette. Po revoliucijos jo kūnas su karstu buvo laikomas ant Bastilijos stogo.

Voltaire paliko neįkainojamą žmonių lobyną. Jo pilnas raštų rinkinys susideda iš didžiulių 42 tomų. Be nemirštamų satyrų, jis paliko istorijos veikalų, dramų, poemų, filosofinių raštų, kritikos ir t. t.

Savo istoriniuose veikaluose jis ne tik vaizdžiai aprašo tautų gyvenimą, bet ir jų būdą. Štai žiupsnelis jo nuomonės apie mūsų kaimynus lenkus. "Jau kur lenkas, ten ir betvarkė. Atrodo, kad šie žmonės suirutėję ir gimsta; o pridėk dar jų plicae (plaukų ligą), tai visiškas chaosas" (Dict. Philos. 9 v.).

Voltaire'o nuopelnai žmoni-jai yra tokie dideli, kad Victor Hugo jį išdrįso lyginti su Kristum; skirtumas toks, kad Kristus verkė, o Voltaire šypsojosi.

"Kristus buvo pirmutinis inkvizitorius", sakė Voltaire. Krikščionys be išimties tokiu jo posakiu piktinasi, bet jie nepagalvoja, kad Voltaire tai sakydamas turėjo galvoje jezuitus, kurie tuo metu Jėzaus Kristaus vardu atlikdavo inkvizicijas ir nuteistųjų turtus konfiskuodavo. Tuo metu vienuolynų apetitas pasiekė tokią stadiją, kokią dabar turi Sovietų Sąjungos budeliai. Ne malda, bet nekaltų žmonių suėmimai ir jų turtų pagrobimai buvo inkvizitorijų tikslas. Jeigu kam nors nepatiktų jų sulyginimas su dabartiniiais bolševikų metodais, tegul paskaito apie juos nors vieną posmelį iš "Curiosities of Literature". (Disraeli). Lai būna man leista pateikti tik vieną ištrauką iš jo šurpių aprašymų: "Niekas nebuvo tikras ar jis gyvens rytoj, ar atsidurs ugnį ar kalėjime. Tėvai nepasitikėjo vaikais, žmona — vyru, sesuo — broliu ir t. t. Savo polinkiams patenkinti jie visada suras-davo priekabių. Pav. jei asmuo šeštadienį stalą uždengdavo balta staltiese, jau to pakakdavo, kad jis būtų sunaikintas..."

Daug kritikų abejoja, ar Hugo sulyginimas Voltaire'o su Kristum yra tikslus, nes tai buvę du priešingomis galvose-nomis asmenys. Štai keletas jų kontrastų. Voltaire neturėjo iliuzijų, kad po mirties jis susitiks pragare ar danguj su sa-

vo priešais ar draugais, ir mir-damas nuvairė nuo savęs prie jo prisistačiusius vienuolius. Kristus apie pragarą, dantų griežimą, Dievo Karalystę ir amžiną gyvenimą labai dažnai minėjo. Tai patvirtina evangelistai.

Voltaire stengėsi žmoniją išvaduoti ne tik iš prietarų vergijos, bet ir iš bet kokio tirono jungo. Kristus — nekovojo prieš vergiją, bet už jos vyk-dymą. "Kas verčia tave atlikti baudžios tūkstantį žingsnių, eik su juo kitu du". (Mat. V.41)

Atvirai kalbant, nei Kristui, nei Voltaire'ui nepasisekė pakeisti žmonių taip, kaip jie norėjo. Netrukus sukaks 2,000 metų nuo Kristaus gimimo, bet žmonės dar neklauso jo įsakymų, kad priešus reikia mylėti. Pagonų romėnų posakis "žmogus žmogui yra vilkas" ir šian-dien tebėra tikslus. Kokie žmonės buvo Kristaus laikais, tokie jie yra ir dabar, jei ne blogesni. Kaip tada, taip ir dabar, pasaulis pilnas karų, apgavysčių, melų, nepasitikėjimo, žmogžudysčių ir t. t.

Voltaire kovojo prieš prietarus, bet ar jam pasisekė juos panaikinti? Pernai, per saulės užtemimą Indijoje, Gange, nus-kendo tūkstančiai žmonių, kurie tikėjo, jog besimaudydami jie išgelbės saulę, kad ji nebūtų praryta demono "Rahu". O kur abisinių ir papuasių prietarai...

Voltaire'o ginklas prieš prietarus buvo jo aštrios plunksnos satyra. Daug garsiųjų žmonių vartojo jo stilių prieš prietarus ir kvailystes. Kiekvienas, skaitęs Daudet "Bonifaco asilą" ar Shaw "Juoda mergaitė ieško Dievo", su tokiu tvirtinimu sutiks. Štai kaip pastarosios satyroje pasikalbėjimas panašus į "Candide" ar "Zadig".

Juoda mergaitė, ieškodama Dievo, sutinka vieną žydą, kuris jos klausia.

— Ei, ar atvyko tasai?

— Ar atvyko kas toksai?

— Nagi tasai, kuris žadėjo su triukšmu nusileisti sėdėdamas ant Dievo dešinės rankos. Ko gera, kad Jis nepasivėluotų, nes žmonės nieko neišmoksta, kaip tik vieni kitus didesniais kiekiais žudyti...

Bet taip rašyti drįso tik tokie genijai kaip Voltaire ar Shaw, nežiūrint, ar tai būtų minimas Kristaus atvykimas į Paskutinį Teismą, ar teologų tvirtinimai "Viskas iš Dievo valios".

Bet ką tokios satyros pamoko? Tik galvojančių žmogų, bet ne profaną. Tai žinojo ir Voltaire, kada jis pasakė: "Pasaulį mes kvailą radom, kvailą jį ir paliksim".

MOKAME IKI

4%

UŽ SANTAUPAS

OAK SAVINGS AND
LOAN ASSOCIATION

1429 WEST 18th STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: CAnal 6-1640

Pirkite JAV taupymo bonus.

NAUJOS KNYGOS

Kas Lietuvių Londono knygų klubo buvo žadėta, bent iki šiol tesėta — kas mėnesis vis nauja knyga. Pereitų metų lapkričio mėn. išėjo iš eilės ketvirtoji knyga: "TVANAS". *Senovinių amžių apysaka. Parašė Mykolas Vaiškus. Antras leidimas. 205 puslapiai.*

Šios senovinių amžių apysakos pirmoji laida pasirodė Nepriklausomybės metais Lietuvoj. Vargu skaitytojams pagėdaujant dabar atspausťas jos antrasis leidimas. Svetimose žemėse ir tarp svetimų gyvenant labiau ilgstamas tai, kas mini mūsų pačių senovę ar dabartį ar kalba apie savus.

* * *

Tą spragą užkiša to paties knygų klubo penktas leidinys gruodžio mėn. išėjęs: "ANT-RASIS KRANTAS". *Novelės. Parašė Aloyzas Baronas. 132 puslapiai.*

Nelaukdamas iki atvės, A. Baronas čiumpa dar labai įkaičiusį mūsų naujakurių antrame Atlanto krante naujai besime-tantį gyvenimą. Kai reikalai dar karšti, tai A. Baronas juos čiupinėja atsargiai, bet pastabiai, nesileisdamas į dideles šnekas, o visa gražiai sudeda į trumpus apsakymėlius, lengvai kilnojamus.

Visiems, kam tekė ne savo valia ir noru nutraukti savo žemėj turėtą gyvenimą, dabar nėra lengva naujai atauti kas turėta. Tame antrame Atlanto krante tiek politinės, tiek ūkinės gyvenimo sąlygos kitaip susiklostė. Iš anapus Atlanto čia atsidūrusiems neįprasti žmonių santykiavimai bei jų papročiai. Toj naujoj aplinkoj pirmieji žingsniai nėra lengvi. Kaip kam sekasi: vieni slaidžioja, kiti glėbin ima, kas apkabinama ir neapkabinama, o kai kas lūkeriuoja, dairoši.

A. Baronas visus juos stebi, kartais nusišypso, gal pro ašarą, gal susirūpinusiai, bet apie visus kalba atvirai. Rodos, ne tiek jis pats kalba, kiek leidžia jo stebiamiems pasisakyti, pasirodyti, kaip jie grumliuoja tą gyvenimą naujai metant ir besiruošiant kitomis nytimis naujais raštais atauti.

— Čia kitus tuos naujakurius "piauna ilgesys", o visas gyvenimas "cementas ir geležis". Net vėjas, "virpantis nuo triukšmo ir bijantis spalvotų šviesų, nes nepaėgia jų užpūsti". O laikas eina. "Laiko kojos geros — jos vienodai žengia pykčio stiklais ir rūžavu meilės kilimu". Čia ir "vėjas girtas ir kabinėjasi už visų daiktų, ir gatvės skamba vėsiam baladojimesi."

— Kvailas, paskutinis kvailys, — sako Dagys sau ir vakarui ir draugui vėjui... — O jo negalima supakuoti. Šito laiko. Mirė žmogus, ir mirė visos istorijos. Gyvena tik tos, kurios mažiausia besurištos su žmogumi. — Taip samprotaujama naujakury Dagys, kitų gyvenimo apystovų spaudžiamas, apie Dūmėno norus būti palaidotas po beržais. Dagys dar kalba: — Kvailas Dūmėnas.

Beržai. Velniams jie? Aš nekaltas, kad mirė, ir nekaltas, kan nepalaidotas, kur jis norėjo. Kam jie, tie medžiai? Žemė ir baigta. Tas pat visur. Cementas, medis ir žemė. Ji uždengia nuo beržų šlamesio, automobilių riksmo ir špoko giesmės. Negirdėt nei ratų, nei žvirblio cypimo. Nieko. Dūmai plaukia, krinta suodžiai, pavasaris ir laikas.

Nuplaukia. O po žeme nei miesto, nei signalų, nei plieno vežimėlio, — taip paveiktas naujose staklėse audžiamo gyvenimo šneka Jonas ar Juozas Dagys. Tikrai nežinia kuris jo vardas. Autorius "Prašviesėjime" jį vadina Jonu, o jis pats Dūmėnui sako: — O aš Juozas Dagys (žiūr. psl. 1-22).

Sekame toliau paskui A. Barono stebimus asmenis. "Visą dieną Pranas šukys kovėsi su šiluma ir plieno plokščių kilnojimu", tai nebuvo jam tas darbas sunkus, jo būta jaunū ir stipraus. O tvankuma slėgė ne vien tik jį, o ir: "tvankuma slegia topolį, ir gal todėl jis purtosi. Lapai šlama, o vėjo banga užteli." O tas vėjas "draskė plaukus ir mintis. Šukys vis rinko lapan sakinius, priešingus kapo grubumui", bet jam nesisekė. Nebaigtą rašyti laišką meta į šiukšlinę ir: "velniai žino, — mąstė jis, — kratai dėžes ir jieškai jose praėities. Ir praėitį kratai. Ir nieko nerandi, už ko galėtum užsitvert bent keletą minučių įsitikint, kad mergina priklausoman" ... ir bėgant paskui tą merginą jam atrodo: "Tikrai, — lėtai sako šukys, — tikrai man atrodo, kad visi meluoja, pradedant fabriko draugais ir tavim. O aš sau meluoju..." Ir tas jaunas, stiprus vyras, rodos, tik merginos viliojamas eina darbovietėn su šilima ir plieno plokštėmis kovoti ("Lyguma", psl. 23-42).

"Pirmoji formulė" — Pas vieną buvusį teisininką, o dabar fabriko darbininką, skverbiasi toks neįaukus klausimas: "Kasdien ateinu į jį mintyse savęs klausdamas, argi tikrai į čia vaikščiosiu visą gyvenimą. Pasensiu, nuvarys prie lengvesnio darbo" ... O jau gerokai padirbėjęs ir gyvenimo apvanotas kitoj dirbtuvėj atsidūręs jis moko savo tokį pat, kaip ir jis draugą: — Nebūk mažas, — atsakė Būgnys, — netrankyk. Nieko čia nepakeimilijono nepakeisi. Daryk, kaip jie daro. Daiktai čia ne stikliniai. Ant stiklinių užrašo: netrankyk. Neko čia nepakeisi, nešdamas per visą skyrių nuorūką į šiukšlinę. Jei nuvažiuosi į Indiją, bijosi paliesti jiems šventos karvės, nors mažas būdamas joms skalei šonus. Kinijoje valgysi ryžius sėdėdamas ant žemės. O naudosies Japonijoje ne taksium, bet žmogum tempiamu vežimėliu. Mes seniai išmėtėm visus iš namų pasiimtus daiktus, nes reikėjo, kad gyventum. Ir dabar reikia išmėtyti likusius, netinkančius

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 15, 1955

šiam krašte. Mes čia atvažiuojom ne kad skurstumėm ar mokytumėm, bet kad gyventumėm.

Į draugo pastabą, kad naujakūriai greit amerikoneja, šis atsikerta: — Ne, neamerikoneja, bet kad lengviau galėtų šitame krašte plaukti ir nepasidarytų kitiems našta, išmėtinėjant balastą. Nors ir gaila, bet būtina... (Psl. 43-80).

Būtų galima panašių ir kitų iš A. Barono kūrinių ištraukų padaryti, bet viso to nenušakys, ką skaitydamas "Antrasis krantas", pats surasi, o suradęs susimąstysi ir paklausi, ar pas jo aprašomus naujakurius būtų Lietuvoj gimę panašūs klausimai ir samprotavimas ir kartu pastebėsi, kad tuose apsakymėliuose pavaizduojamas tik šio krašto tas gyvenimas, su kuriuo tenka naujai besikurintiems susidurti tik tam tikrose vietose, ir gal su atitinkamomis nuotaikomis ir su atitinkamais asmenimis. Tai dar ne visas Atlanto antrojo kranto gyvenimas, o tik jo nuotrupos.

A. Baronas apsakymėly "Praradimas" paliečia Lietuvon grįžimo klausimą, ir jis Skupo lūpomis sako: "Skupas pakelia apikaklę. Kyla vėjas ir pučia geležim. O dėdė gali grįžti. Ir jis pirmiau negalėjo. Bet dabar gali. Skupas eina gatve. Ja bėga šviesos, vėjas, dundės, ir šlamėjimas, ir mašinų urzgimas bei kaukimas kaip šuns. Ir Skupas tyliai ištaria sau: "Taip, dabar dėdė gali. Pirmiau ne. Taip, taip. Tikras biletas į tėvynę yra visko praradimas".

Dėl šito bilieto tikrumo gali būti visokių nuomonių ir samprotavimų, bet tikra, kad dauguma savo nuomonės atvirai ištars sau, kaip jas sau tyliai ištare Skupas.

A. Barono "Antrasis krantas" skaitytojų neiškos, bet šį apsakymėlių rinkinėlį patys skaitytojai susiras.

* * *
Knygų leidykla Terra prieš šventes išleido laukiamą ir būtiną *Balio Sruogos trilogišką istorijos kroniką "Milžino paunksmė"*.

Toji istorijos kronika trijų veiksmy, devynių paveikslų sudėta į 174 puslapių skonin-gai išleistą knygą.

Šis Balio Sruogos kūrinys savo turiniu ir pasirinktu rašymo būdu lietuvių raštijoje lyg ir būtų pirmiena. Jis laukia rimto raštijos nagrinėtojo ir kratinėtojo, sugebančio išvelgti į mūsų senų laikų praėitį, galinčio ją atpažinti ir susivaikyti anų senų metų gyvenimo apystovose bei to laiko didžiųjų asmenų dvasios būsenoj.

Čia eilinis knygos skaitytojas gali tik tiek pasakyti, kad kai Lietuvoj šis Balio Sruogos kūrinys pasirodė pirmu leidimu, tai jis savoj žemėj, tuomet ramiai gyvenant, nesudarė tokio didelio įspūdžio, koks susidarė tą kūrinių skaitant dabar jau kitoj gyvenimo aplinkoj. Kai čia, svetimoj žemėj, ir tarp svetimų tą veiklą skaitai, tai ir tarsi sau: tikrai *Milžino paunksmė!* Ir tą knygą skaitai ne vieną kartą, o kelis, ir vis ką nors naujo surandi kas patraukia, kas naujas mintis sužadina. O kai kas parašyta žadina mintis, tai jau geras kūrinys.

Jos išleista tik penki šimtai egzempliorių. Ar neapsiriko leidėjas jos tik tiek egzempliorių išleisdamas? Juk ji būtina visiems lietuvių kalbos ir jos raštijos sekmadienio mokyklų mokiniams. Tenka spėti, kad lietuvių kalbos ir jos raštijos mokytojų šis kūrinys mokiniams bus aiškinamas, nagrinėjamas, tai toji knyga jiems būtina. O dar veikian-tieji lietuvių įvairūs knygneš-liai taip pat ją pirk, nes ji ten bus laukiama. O skaitytojai jos reikalingumą taip pat greitai pajus. — J. Vlks.

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS
DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET Tel. VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1000
Telefonas CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

SSSR rašytojų suvažiavimui prašvilpus...

Skrido kaip sakalas, tūpė kaip vabalas. — I. Erenburgo atodrėkis. — Komunistų partijos skalikų ambrijimai. — Idolų išminties neklaidingumas ir komunistų partijos skaistybės neliečiamumas. — O rašytojų laisvė, kaip sapne radinys.

Pereitų metų antrasis SSSR rašytojų suvažiavimas baigė savo darbus tylumoje, net komunistų spaudos tik apgraibomis pastebėtas. O prieš tą suvažiavimą, bent pusmečiu anksčiau, komunistų spauda išsijuoosusi rašė, ko laukiama ir ko trokštama iš rašytojų ir kuriems galams rašytojų suvažiavimas yra reikalingas. Kai kas pradėjo tada spėlioti, kad štai SSSR rašytojams bus bent kiek varžtai atleisti, ir jie tikrai galės laisviau rašyti, daugiau kai ką pasakyti ir savo kūrybon kai ką naujo įnešti.

Bene bus tokių minčių sučiuptas ir žinomas į dailiąją raštiją komunistų propagandą įvilkęs, antrojo pasaulinio karo metu didžiosios neapykantos raudonųjų karių tarpe platiniojas, ją juose ugdes Ilija Erenburgas, sukūręs vykusį sovietinėse gyvenimo sąlygose neįprastą dailės kūrinių "Atodrėkis". "Atodrėkis"... manyta, kad šit ligus metus SSSR rašytojų mintis šaltis kaustęs, štai po jų antrojo suvažiavimo tas šaltis sprogs ir prasišaldės atodrėkis...

Trumpai ir labai suglaustai tas kūrinių šitaip nušneka. Gyveno, dirbo gabus jaunuolis, bet jis visų buvo ujamas, nekenčiamas, visi jo šalinosi. Matykite, jo protėvis buvo Sibiran vergijon padėtas. Pagaliau ir tas tykusis, ramusis, savy užsidaręs jaunuolis Sibire atsidūrė. Gyveno du dailininkai. Vienam jų nuoširdžiai rūpėjo dailė, o kitam — pataikavimas valdžią turintiems. Pirmasis skurde gyveno, nors jis gerai kūrė, bet nemokėjo ar nenorėjo komunistų vedamai sovietinei linijai prisitaikyti, o antrasis — prabangoje kaip inkstas taukuose vartėsi.

Buvo du inžinieriai. Vienas — gabus, darbštus, sumanus, išradingas; kitas — lepšė, pataikūnas, nerangus ir nesusi-graibas inžinerijos darbuose. Pirmasis savo vertę žinojo, save gerbdamas ne bet kuriam nemokšai lankstėsi ir visų viršininkų jis nebuvo pastebėtas — vargo; antrasis — kaip ant mielių kilo, tarnyboj pirmyn žengė. Tokiu savo turiniu ir esme tas naujasis I. Erenburgo kūriny. Jis skaitytojų tuoj buvo pastebėtas ir be įkalbinėjimų perkamas. Gi I. Erenburgas tuo kūriniu dalinai prarado sovietinės vyriausybės malonę, o komunistų partijos pasitikėjimą. Komunistų spauda jau I. Erenburgą už tą veikalą "akėja". Įdomu! Akėja, kai antrame SSSR rašytojų suvažiavime komunistų atsakingi skalikai pasisakė, kad komunistų idolų Lenino ir Stalino išmintis yra nekintama; kad jie visa yra pasakę ir daugiau už juos niekas negali žinoti ir pasakyti; kad viso pasaulio gy-

venimas turi eiti įdviųjį nustatytais keliais; kad komunistų partijos išmintis, jos siekimai yra anūdviųjį idolų protu persunkta, čekistų iškošta ir todėl visi rašytojai ir bendrai dailės kūrėjai privalo žengti komunistų sovietinio gyvenimo tiesiama linija. Aiškinti nereikia kas ištinka tuos, kurie pradeda klaidžioti arba pamiršta jiems iš anksto nurodytą kryptį. Panašiai visi taip kalbėjo tame suvažiavime, kam komunistų partijos įsakymu buvo leista ten viešai pasireikšti. Daugiausia ten ambrijon komunistų laktose palyginamai neaukštai palipėjęs tūlas Pospelov. Ir tai įdomu, kad šiam ne dailės kūrėjui, bet beveik eiliniam komunistui buvo pavesta perkošti SSSR visų rašytojų protus. Iš čia seka, kiek komunistų partija ir jos sudaryta vyriausybė gerbia tuos, kurie minta iš jų malonės. Pospelovas kalte kalė suvažiavusiems, kad nėra ir negali būti jokios rašytojo išvaizduojamos tiesos ar jo sukurto kūrinių, kas neatitiktų komunistų partijos nustatytiems dėsniams.

Kadangi komunistų partija savo išmintimi, savo morale apima visą žmogaus ir žmonijos gyvenimą ir tik tai ji vienintelė numato žmonijos ateitį, todėl jai visi turi paklusti ir jokie rašytojai čia negali būti išimtis. Jie privalo tarnauti anų dviejų idolų sukurtai organizacijai — komunistų partijai. Nėra ir nebuvo jokios laisvos kūrybos, anot komunistinės išminties, rašytojai, dailės kūrėjai arba kūrė pagal kapitalistų užsakymus arba jie smilko ir štai tik komunistų partija visiems dailės kūrėjams plačiai atskleidžia vartus dailės kūrybai, nes komunistų partija mylinti ir gerbianti visus tuos, kas savo kūrinių ir kitais darbais jai dirba.

Visa tai buvo suvažiavime kaip kirviu kapota ir kietais sakniais stipriai pasakyta, kad jokie atskalūnai, jokie laisvės ieškotojai nebus pakenčiami kaip svajotojai. Komunistų partija saugo visus dailės kūrėjus ir saugo jų laisvę, suteikdama jiems galimybes kurti ir gyventi... Tokias galimybes apie kurias jie seniau nė svajote nesvajotojo...

Po tokių atsakingų komunistų kalbų SSSR rašytojų suvažiavimas nubluko, nes jame jokia laisva kritiška mintis jau negalėjo pasireikšti ir tas suvažiavimas tyloje baigė savo darbus.

Dabar ir vėl SSSR rašytojai turės laukti kokius dvidešimt metų iki bus sušauktas tretysis

rašytojų suvažiavimas. Būkim tikri, kad kito panašaus suvažiavimo jau niekas nesulauks, nes iki to laiko komunistai sprandus nusilaužys.

O kaip gi! SSSR rašytojų suvažiavime dalyvavo ir pavergtos Lietuvos komunistų iškošti rašytojai. O kodėl jie neturėjo jame dalyvauti, jei pavergtoji Lietuva yra tik SSSR tam tikras administracinis vienetas, kuriam paliktas geografinės sąvokos pavadinimas Lietuvos respublika su visais muilo-burbuliniais priedais, kaip: socialistiškąją, sovetskąją ir t.t.

Na, aišku, tas suvažiavimas be Stalino premijuoto Venclovo negalėjo apsieiti. Ten buvo nugabentas pasigailėjimo vertas Jonas Šimkus, vargšas Korsakasi ir kiti praktikuoją ir nepraktikuoją čekistai ir nečekistai, "priešakinės" sovietinės raštijos kūrėjai. Ir jie, kaip ir visi kiti, buvo sočiai pavaišinti, nemokamai turėjo galimybes Maskvos teatruose pabuvoti ir turėjo progos gerai "paulioti".

Tai ir bus visa, kuo tas SSSR rašytojų suvažiavimas gali pasigirti. Tik šit rašytojas milijonierius, vargšas Ilija Erenburgas po to suvažiavimo gali netekti savo "atodrėkio". Vargšeliui, ši kartą nepasisekė, jis tuo savo "atodrėkiu" pataikė kaip pirštu dangun. Rodos, jau ne pirmas atsitikimas. Kai antrojo pasaulinio karo metu jis savo įdūkimu skleidė raudonųjų kareivių tarpe gyvulišką neapykantą prieš vokiečius, tai net komunistų vyriausybės pasidarė priklu, ir tie rado būtina įspėti I. Erenburgą, kad jis su savo neapykanta jau per toli nuvažiavo...

Trupučiukas apie jį. Rusijos bolševikams išgalėjus, šis pirklio sūnelis atsidūrė Prancūzijoje. Čia skurdo rusų emigrantų spaudoj bendradarbiaudamas ir komunistus keiksno-

damas. Tada komunistų agentai jam pasiūlė liautis apie juos rašyti. Geriau bus, jei jis iš Prancūzijos pradės plūsti "pūvantį" vakarų pasaulį. Gausias už eilutę tvirta valiuta po vieną amerikoniškąjį dolerį. Toks tokį pažino ir į svečius pavadinio. Kelioliką metų tada I. Erenburg rašė korespondencijas komunistų spaudai vis nedrįsdamas to "pūvančio" vakarų pasaulio apleisti ir dangintis į sovietų rojų. Pagaliau susiprato. Susiprato, kai jau kitos išeities nebeliko. Ir šit dabar jam pasivaideno atodrėkis. Matyti, komunistiškai rubliai jau nepajėgūs jį sušildyti.

— P. B.

Aleksas Brinas

GENERAL CONTRACTOR

- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas

4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

visus mokesčius
čia sumokėjus

100% apdrausta

DRABUŽIAI
GYDUOLĖS
ir t. t.

Jūsų giminės gausna be
jokių jiems išlaidų

CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.

220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel. WAbash 2-9354

Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILL.
Telefonai: TOWNHALL 3-8131-8132

JUOZAS GRIBAUSKAS, Vedėjas

Kviečiame Jus...

pradėti taupyti pinigus pas mus, kur Jūsų kaimynai nuo 1922 metų be pertraukos saugiai ir pelningai juos taupo.

Kreipkitės į mus

paskolų namams, pasinaudokite 100% atmokėjimo privilegijomis.

RAŠTINĖS VALANDOS:

Kasdieną nuo 9 iki 5.
Pirmadieniais nuo 9 iki 8.
Šeštadieniais nuo 9 iki 1.
Trečiadien. uždara visą dieną.

Patarnautojos kalba lietuviškai.

IŠĖJO ANTRAS METRAŠTIS

Chicago Lietuvos Literatūros Draugija išspausdino

ANTRĄJĄ LITERATŪROS METRAŠTĮ

Jame yra prof. V. Krevės-Mickevičiaus, prof. Igno Šlapelio, Dr. V. Maciūno, Dr. P. Joniko, Dr. K. Griniaus, prof. Vl. Stankos ir kitų darbai. Metraštis yra 363 psl. Kainuoja \$3.00. Knygų pardavėjai gauna nuolaidę.

Metraščio reikalais rašykite:

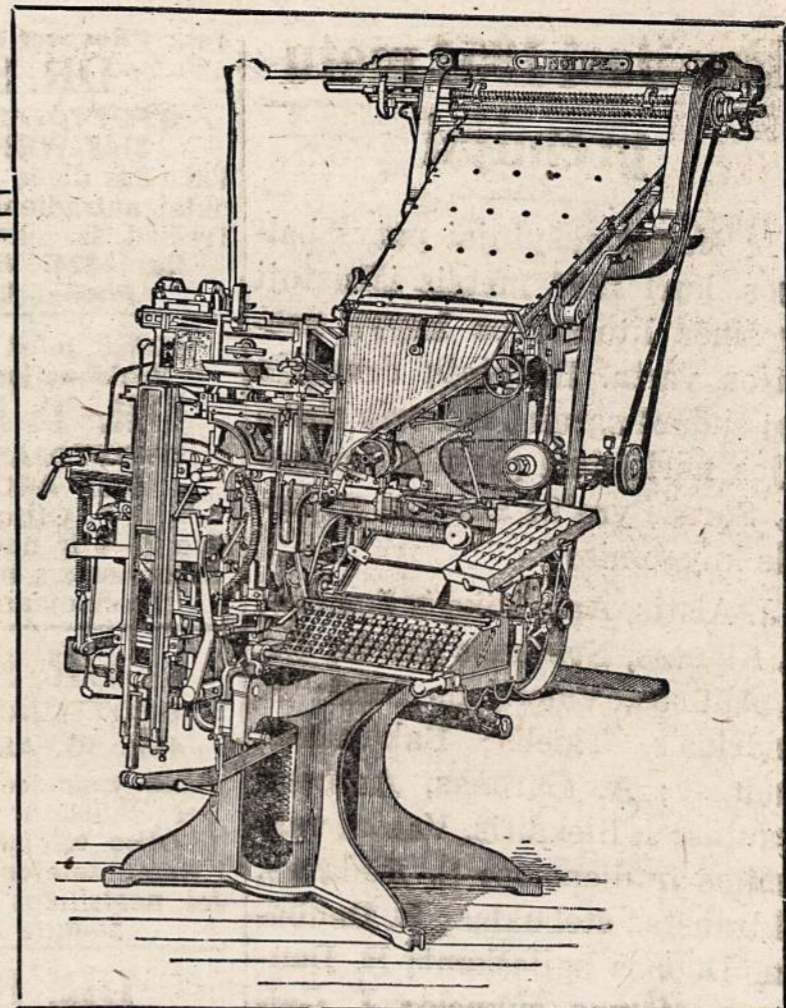
NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

JEIGU NEBŪTŲ SENŪJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŪJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais irištos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigus šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

NAUJIENOS ATLIEKA SPAUDOS DARBUS

NAUJIENOS spausdina laiškus, vokus (konvertus), atvirukus (post cards), pranešimus, priminimus, įvairios rūšies tiketus, tiketų knygutes, žinias apie pobūvius, vestuves, krikštynas, sukaktis, minėjimus, biznio atidarymus, išpardavimus, mokesčių knygutes, draugijų įstatus, konstitucijas, brošiūrėles ir knygas.

NAUJIENOSE galima pasirinkti įvairios rūšies ir įvairių spalvų popierių.

NAUJIENOS turi įvairių rūšių angliškas ir lietuviškas raides su nosinėmis, uodegutėmis, taškais, brūkšneliais, rageliais ir kirčiais.

NAUJIENOSE įvairūs darbai atliekami lietuvių arba anglų kalbomis.

NAUJIENOSE spaudos darbai atliekami greitai, švariai, tvarkingai ir pigiai.

Čikagiečiai spaudos darbus gali atnešti į NAUJIENAS, o tolimesnių lietuvių kolonijų gyventojai spaudos darbus gali atsiųsti paštu. Gavę spausdinti norimą darbą laišku, jį tuojau išspausdinsime ir pasiųsime. Visa eilė lietuvių šitaip NAUJIENOSE jau dabar atlieka spaudos darbus.

Įvairiais spaudos darbais kreipkitės į NAUJIENAS, jos mielai noru tą darbą Jums atliks.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100

Ruošiasi 1954 metų premijai

Ir šiemet rašytojai patys balsuos, kuri 1954 metais išleisti grožinės literatūros knyga premijos verta. Rašytojų draugija jau sudarė sąrašą, iš kurio draugijos nariai turi parinkti laureatą. Sąraše yra 24 autoriai su šiomis knygomis:

J. Aistis, Apie laiką ir žmones; V. Alantas, Svetimos gairės; Dr. S. Aliūnas, Valerijono lašai; P. Andriušis, Tipelis; Bakužainis, Audros; A. Baronas, Antrasis krantas; J. Blekaitis, Vardai vandens ir dienoms; S. Būdavas, Uždraustas stebukas; B. Daubaras, Duonos bejieškant; B. Daubaras, Mėlyna suknelė; J. Gailius, Kaip jis ją nužudė; J. Gliauda, Gėstanti saulė; A. Gričius, Tropikų elegijos; J. Grinius, Žiurkių kamera; J. Jankus, Namas geroj gatvėj; P. Jurkus, Pavasaris prie Varduvos; A. Kairys, Auksinė sėja; Juozas Kralikauskas, Urviniai žmonės; Nelė Mazalaitė, Saulės takas; Karolė Pažeraitė, Didvyrių žemė; Alė Rūta, Duktė; A. Tyruolis, Laukų liepsnos; L. Zeikus, Laiptai į tolumas; Leonardas Žitkevičius, Daiktai ir nuorūkos.

Į sąrašą įrašytos kai kurios 1953 metais išleistos knygos, kurios nebuvo spėtos įtraukti į anų metų premijos kandidatų eilę. Nustatyta, jog balsus draugijos nariai turi draugijos valdybai prisiųsti iki vasario 10 d. Premijos sumą, kuri šiemet busiant stambesnė, pakviesti suaukoti Chicago lietuviai gydytojai.

Sąrašas savaip įdomus, jį sugretinant su pernykščiu. Šiemet kandidatuoja ir tokio žanro knygos, kokioms pernai nebuvo leista. Pvz. J. Cicėno Vilnius tarp audrų pernai nebuvo priimta sąrašui, gi šiemet J. Aisčio pasakojimai Apie laiką ir žmones, bei B. Daubaro Duonos bejieškant (vokietaitės pasakojimas apie gyvenimą Lietuvoje) pripažintos grožinėmis.

Pirmoji rašytojų draugijos premija, kaip prisimename, A. Vaičiulaičiui irgi buvo skirta ne už kūrybą, bet už Italijos vaizdų aprašymą. Speciali išimtis padaryta J. Cicėno knygos nenaudai, kuri, kaip žinia, niekam nepataikaujant, karčios tiesos apie Vilnių pateikia. Joje išdrįsta pasakyti ir apie vysk. J. Matulevičių, kurį dabar kai kurie lietuviai stengiasi į šventųjų sostą įkeldinti, kad jisai pirmiausia žiūrėjo bažnyčios reikalų, o ne lietuvių; kitoje vietoje pasakojama, apie diversiją iš arkivyskupijos, kuri "lyg srutos besiveržiant, labiausia nuodijo atmosferą" ... Tai, va, kai kas ir mano, jog už atvirą ir teisingą žodį knyga, nors nebuvo puolama, bet nebuvo siūloma ir premijai. Tą išvadą paremia ir šiemetinis premijos kandidatų sąrašas. R.

Prie "Naujienu" kai priprasi — darba, žinia.

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 15, 1955

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8, tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonai: YARds 7-4787
Namų telefonai: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepiams viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiadienį ir sekmadienį pagal susitarimą.
Telefonai: HEMlock 4-7899
Namų tel.: Hilltop 5-2557

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treči. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treči. ir šešt. pagal susitarimą.
Telefonai: ofiso PROspect 6-1795
Rezid.: TRIangle 4-1765

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antradienį nuo 1-5, Trečiadienį ir Šeštadienį tikrai susitarus.

Tel.: YARds 7-3526 — YARds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M.
Šeštadienį 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p. p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: Fillmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: antr. ir ketv. 6-8 po pietų.
Šeštadienį 2-4 po pietų.

Rezid. telefonai: STewart 3-4511
Ofiso telefonai: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

Rezid. telefonai: INTERocean 8-8732
Ofiso telefonai: INTERocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Antradieniais nuo 7 iki 9 vakaro
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 prieš piet ir nuo 1 iki 5 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.
Ofiso Telefonai: PROspect 6-3838
Rezid. Telefonai: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tikrai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 SO. KEDZIE AVE.

Ofiso ir buto telefonai: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 val. ryto ir 5-8 val. vak. Šeštadienį 10-12 val. trečiadienį tik nuo 10-12
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero

Telefonai: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val vakaro
Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepiams šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonai: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GROvehill 6-5399
Rezidencijos: PROspect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val. Trečiadieniais ir sekmadienį uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(Grie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonai: GROvehill 6-1321
Jei neatsiliepiams Vincennes 6-3900

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezidencijos telefonai: WAilbrook 5-5076

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Buto telefonai: EUclid 6-2806
Ofiso telefonai: OLYmpic 6-0558
DR. L. PETRAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
1405 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.
Kasdien 10-12 prieš piet, 2-4 po piet, 6-9 vakaro; šeštadienį 9-1.

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253
Rezidencijos: YARds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE, (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktadienį 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5 ir 6-8, treči. ir šešt. tik 3-5
Tel.: PROspect 6-8548
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 1-3 ir 6-8:30, šešt. 11-1, ir 2-4 šeštadienį 11—1.
Telefonai: TOWNhall 3-0959
Namų telefonai: HEMlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso CLIFFside 4-2896
Res. LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47 & Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. p. p.
šešt. 2-6 v. p. p. išskyrus sekmadienius

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St. (antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telefonai: PROspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treči. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefonai: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šeštadienį 2-4 po pietų. Treči. ir sekm. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400.
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštadienį 1-4 popiet; trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvės)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai - Protezai, Med. Baudažai. Spec. pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

Dr. C. M. Liestenfeltz
CHIROPRACTOR - PHYSICIAN
515 Broadway — Gary, Indiana
Phone GAry 3-0717
35 years experience
Hours: Daily till 9:00 p. m.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829

Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais tik susitarus. Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonai: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių tempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svagimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daroma su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro. Šeštadieniais iki 4 val. vakaro. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YARds 7-1373

— Savo auka palengvink senelių sunkias tremties dienas!